

Vállalkozásbarát-e a mostani kormány?

(Írásunk a 3. oldalon.)

Jog és pénz

A mozgásszabadság dolgában lassan-lassan civilizált európai országgá válunk.

Ha két éve még jóleső érzéssel fogadtuk a külföldre utazást a korábbinál nagyvonalúbban szabályozó törvényerejű rendeletet, most majd még nagyobb örömmel búcsúzunk tőle. Az új útlevéltörvény, amelynek a tervezetét a sajtó nemrég ismertette, a jelek szerint valóban európai színvonalú lesz, és összhangban áll (végre-valahára) az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal.

A változtatásra ugyan nem azért kerül sor, mintha csak mostanra derült volna ki, hogy a korábbi jogszabály nem elég liberális és a nemzetközi szerződésekkel is ütközik néhol. Az ellenzék már akkor ebben az értelemben bírálta azt. A változtatást a pártállam bázisát képező erők visszaszorulása, az ellenzék előretörése és az ényyszerítette ki, hogy az ország válságos helyzetében a nyugat segítségére és jóindulatára szorul, ezért az állampolgárok intézményes jogfosztása mind kevésbé megengedhető gyakorlat.

A világtúlevéllel felruházott magyar állampolgár bővebben élte is jogait az utóbbi két évben, az idei év első öt hónapjában pedig a külföldre — elsősorban nyugatra — kiutazók száma meghaladott minden korábbi mértéket. Ennek következtében öt hónap alatt 310 millió dollárral több áramlott ki az idegenforgalomban, mint amennyit a hozzánk érkező külföldiek behoztak.

Ez a szám az ország mai devizaéhsége idején komoly figyelemre méltó: a régi devizagazdálkodási keretek között bajosan lesz korlátlanul biztosítható, hogy az állampolgárok élni tudjanak az új útlevéltörvényben nekik adandó jogokkal. Igaz ugyan, hogy a lakosságnál lévő vagy számára nyugatról magánúton érkező valuta egyszerűbb és egyékes kezelését kimondó új jogszabályok csökkentik az emberek függését a hivatalos árfolyamon, de csak korlátozottan beszerezhető állami valutaellátástól, mégis tar-

tani lehet attól, hogy az ország devizakészleteinek esetleges csökkenése, illetve dollárelszámolású fizetési kötelezettségeinek megnövekedése miatt nem áll majd rendelkezésre elegendő valuta azok számára, akik útlevéllel a kezükben jelentkeznek a bankok pénztárainál. Ez a veszély elsősorban azokat fenyegetheti, akiknek más valutaforrásaik nincsenek, vagyis azokat, akik amúgy is a legkevesebbszer és a legszűkebben utazhatnak.

Ugyan egyes nyugati típusú demokráciákban sem egészen ismeretlen a külföldi utazások, illetve az ezekhez szükséges valuták forgalmának korlátozása válságos gazdasági helyzetben, azonban az ilyen kényszerintézkedések mindig élénk ellenállást és bírálatot váltanak ki. Angliában néhány évvel ezelőtt a kormányzat sikertelenül próbálkozott a valutellátás korlátozásával, a társadalmi felháborodás miatt el kellett állnia szándékától.

A magyar államháztartás és a költségvetés reformjával kapcsolatban néhány szakszervezet a múlt hónap során közzétett állásfoglalásában már kimondta: Az állampolgárok jogainak gyakorlásához szükséges feltételek rendszerét nem lehet új pénzügyi konstrukciókkal megkérdőjelezni. (Lásd: Magyar Nemzet, jún. 27.) Más szóval: mit sem ér, ha az állam egyrészt megadja, illetve elismeri az állampolgár jogait, miközben másfelől megvonja az érvényesítésükhöz szükséges pénzt.

Ugyanezt az elvet ki kellene mondani az új útlevéltörvényben is. Meg kellene tehát szabni, milyen mértékben tarthatnak igényt az állampolgárok hivatalos árfolyamon megvásárolható valutára, illetve milyen körülmények közt korlátozhatja vagy tagadhatja meg az állam valuta kiszolgáltatását utazás céljára.

Mindez persze nem lesz többé probléma, ha megvalósul majd a forint teljes konvertibilitása és vele a szabad valutaforgalom. De az még odébb van.

Horn hazaérkezett

Belgrádi puhatolózás

Úton Szófiából Budapestre, kedden rövid látogatást tett Jugoszláviában Horn Gyula külügyminiszter. A magyar diplomácia vezetője Belgrádban találkozott jugoszláv kollégájával, Budimir Loncsarral.

A felek a találkozón megvitatották a VSZ PTT bukaresti tanácskozásának, valamint a hét vezető tőkésországi párizsi

csúcstalálkozójának eredményeit.

Horn Gyula Magyarország érdeklődését fejezte ki az iránt, hogy az el nem kötelezett országok kilencedik, szeptemberre tervezett belgrádi csúcstervezletén vendégként részt vegyen.

Horn Gyula külügyminiszter szerdán reggel hazaérkezett Budapestre.

„Magyarország elárulta a szocializmust”

Vadkeleti vádak

„A magyar hatóságok elárulták a szocializmust. Most még tovább mentek, és egy szocialista országot elutasítva, az imperialistáknak nyújtják kezüket” — idézet a KNDK hírügynöksége a phenjani külügyminisztérium illetékesét, aki szerint Magyarország a vízumkényszerre vonatkozó 1956-os megállapodás felmondására

szóló döntést George Bush látogatásának előestéjén hozta meg, „ajándékképpen” az amerikai elnöknek.

„A magyar fél célja az, hogy néhány dollárt kapjon az amerikai imperialistáktól és dél-koreai bábjaiktól, cserébe a KNDK utazóit sújtó korlátozó sokért” — tette hozzá az idézett illetékes.

Fegyverrelablások Abháziában

Küzdő kisebbség

A szovjet belügyminisztérium legújabb tájékoztatása szerint továbbra is bonyolult és feszült a helyzet a Grúziához tartozó Abháziában, ahol az elmúlt napokban súlyos, etnikai jellegű összecsapások robbantak ki. A lakosság különböző csoportjai között még mindig napirenden vannak az összecsapások. Több helyütt a belügyi szervek alakulatait szállító gépjárműveket támadtak meg. A megtámadottak létszáma néhol meghaladta a száz főt.

Megsokszorozódtak az olyan esetek, amikor egyes állampolgárokat és a belügyminisztérium egyes dolgozóit fegyver- és lőszerrablás céljából érnek támadások. Kedd éjfélig összesen 18 embert öltek meg, közöttük egy milicistát, aki a Leszenindze—Szuhami útvonalon irányította a forgalmat.

Abházia fővárosában, Szuhamiban ismeretlen személyek

megtámadtak két személyvonatot. Csak a szerencsés véletlen miatt, hogy a támadásnak nem voltak áldozatai. Szuhamiban leállt az ipari üzemek többsége, megbénult a közlekedés, zavarok keletkeztek az élelmiszer- és az üzemanyag-ellátásban. Július 16-tól nem jelennek meg a helyi lapok.

A belügyi szervek intézkedéseket tesznek a helyzet stabilizálására. Különleges, e célból létrehozott csoportok vizsgálják ki a nemzetiségi jogok megsértéséről tett állampolgári bejelentéseket hoztak a lakosságnál lévő fegyverek begyűjtésére.

Az Abház Autonóm Köztársaság Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének rendeletére kedden 23 órától az autonóm köztársaság területén „különleges helyzet” van érvényben.

Szövetkező falvak Baranyában II.

A faluszövetségtől a világkiállításig

Interjú dr. Csefkó Ferencsel, a Magyar Tudományos Akadémia Dél-Dunántúli Regionális Központja igazgatójával, a Baranya Megyei Faluszövetség választmányi tagjával

A 70-es évek végén, a közigazgatási körzetesítésekkel egyúttal a szolgáltatási rendszert is körzetesítették. Megszüntették az iskolákat a községek nagy részében, magyarul: az állam kivonult a falvakból. A falunak megszűnt minden lehetősége arra, hogy beleszóljon a javak újraelosztásában. A legtöbbet továbbra is — vagy egyre inkább — a főváros harcolta ki magának, utána következtek a megyei városok, a megyeszékhelyek, a többi város, majd a székhelyközségek. Legvégül annak jutott a legkevesebb, aki a legjobban rászorult volna.

Ebben a helyzetben alakult meg 1989. június 22-én a Baranya Megyei Faluszövetség, azaz az elsőrendű céllal, hogy — ha még lehet — fordítson a kiszolgáltatott falvak sorsán.

Az egyik terv meghiúsult, a másik megvalósult

Csefkó Ferenc mondja: — A Hazafias Népfronton belül né-

hány hónapja indult egy kezdeményezés, amelynek lényege a Magyarországi Falvak Szövetségének megalakítása lett volna — jellemző módon budapesti központtal —. Ebből a kezdeményezésből nem lett semmi.

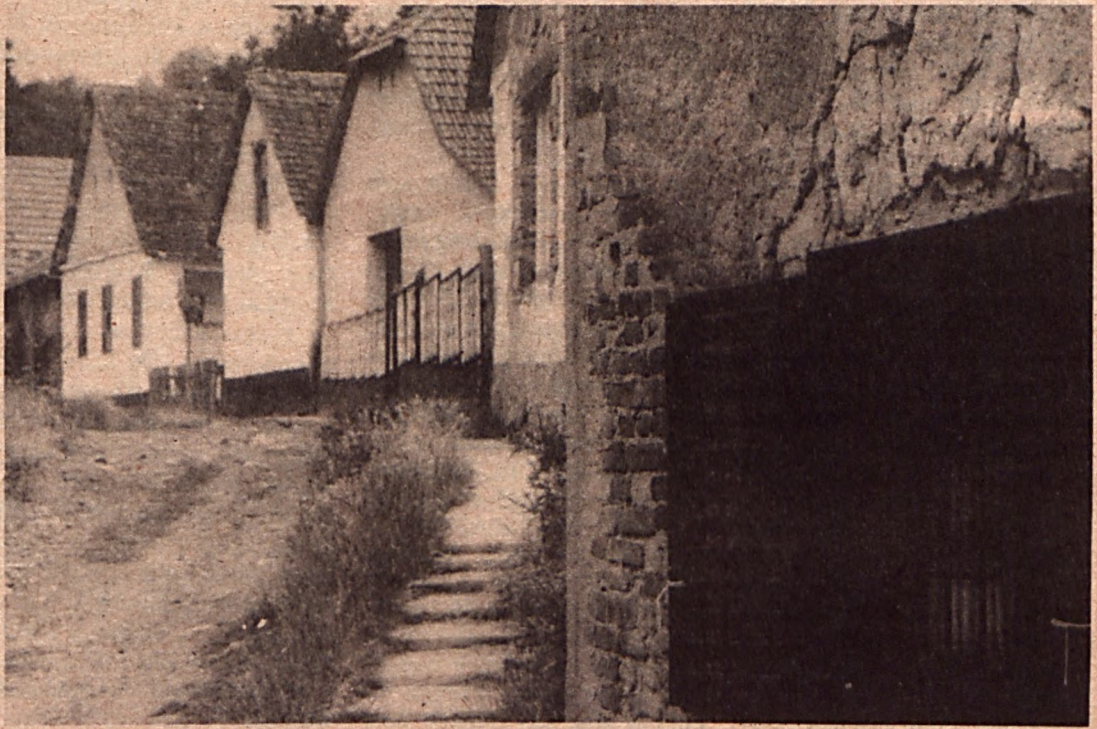
Ezzel majdnem egyidőben Baranya megyében, és ez az országban egyedülálló, néhány községi tanácselnök és néhány,

az MSZMP-n kívüli más szervezet elkezdte feszegetni, hogy hogyan lehetne a falvak érdekeit jobban képviselni.

Óriási viták voltak arról, hogy létre lehet-e hozni a megyei tanácsban a községi tanácsok csoportját. Ugyanis, ha létrejön a községi tanácsok csoportja, mint sajátos lobbival vagy sajátos érdekcsoportosulással, rányomja bélyegét a me-

gyei tanácsra és leszavazza a városiakat! Tulajdonképpen ezekből a vitákból pattant ki a faluszövetség gondolata is és azóta mindkettő működik, illetve utóbbi a „kezdő rúgást” néhány hete tette meg. A Magyarországi Falvak—Szövetsége, amely végül is nem alakult

folytatás a 3. oldalon

Ruha nem kell — enni szeretünk

Az év első felében átlagosan 1,1 százalékkal csökkent az ipari termelés — állapítja meg a KSH jelentése. Ugyanakkor az eltelt hat hónapban a tavalyihoz képest két munkanappal kevesebb volt, s így a napi átlagos termelés valamelyest meghaladta a múlt évi hasonló szintet.

A termelés csökkenése mindenekelőtt a feldolgozóiparban tapasztalható; míg az első negyedévben csak egy százalékos visszaesést jeleztek, a második negyedévben a csökkenés már 2,2 százalékot tett ki. A feldolgozó ágazatok közül a könnyűipari termelés esett vissza a leginkább, különösen a ruházati iparé, ahol 10 százalékkal kevesebb árut készítettek. Jelentős ütemű volt a termelés visszaesése a bőr-, a szőrme- és a cipőiparban, a bútortermelés pedig a tavalyi fellendülést követően ismét csökkent. A múlt év hasonló időszakánál kevesebbet gyártottak a vegyipari és a gépipari üzemek is. Míg az előbbinél az energetikai szakágazatok termelése némileg növekedett, más vegyipari ágazatoké viszont 0,8—3,9 százalékkal mérséklődött. Ez alól kivétel a műtrágya- és a növényvédőszer-gyártás, ahol a termelés 4,3 százalékkal feljutott. A gépipari ágazatok közül egyedül a műszeripari termelés nőtt, mégpedig több mint 11 százalékkal; az összes többi

csökkent. Jelentős és visszaesés a villamosgép-gyártásban, a közlekedési eszközök és híradástechnikai termékek előállításában.

Az alumíniumkohászat termelése élénk ütemben nőtt

Tudósítottunk számócaháborúról, sajnálatosan hírül adhattuk a málna körüli felvásárlási zavarokat, elért a cseresznye, a meggy, javában érik a kajszli és a franciabarack, vizeink egyre zavarosabbak, mert a sok-sok kézmosástól és egymás besározásától csak a szenny rakódik az egész országra.

Elrohadt egy nagy mennyiség a számócaból, a felvásárlóhelyeken buggant meg tekintélyes mennyisége a málnának, cseresznyéből hektoliterszámra lehetne főzteni az igazi cseresznyepálinkát, nem azt a szintetikus aromával készített, amit az üzletek polcain találhatunk, és ha forintosíthatnánk a veszteségeinket további milliók, milliárdok kárbaveszése várható.

A Kereskedelmi Minisztérium társszerveivel együtt természetesen mossa kezeit, forgóeszköz hitel és intervenció alap jellegű kódoltításokba

Az élelmiszeripar termelése emelkedett, bár a két évvel ezelőtti szinttől több mint 2 százalékkal elmaradt. A növekedés elsősorban a szeszital- és a dohánygyártásban, valamint a konzerviparban és a malomiparban mutatkozott, mérséklődött viszont a baromfifeldolgozás üteme, továbbá a sütő-, az édes- és a növényolajipar termelése.

A KSH jelentése szerint az év első felében a bányászati termékek közül szénből és kőolajból többet termeltek, mint

burkolja a szervezeten mechanizmus működésképtelenségét. Pedig a dolog végtelenül egyszerű. *Ami megtermett az eladható, vagy el kellene tudni adni.* Es esetenként nem a termelők ezreit kellene támogatni, hanem a dotációval a 11 milliós magyarságot. Akkor juthatna mindenki asztalára mindenből.

Mert mi most a helyzet? A kajszli terem, érik és folyamatosan árasztja el a piacot. Csomában szombatban 6 forintért szedhette ki-kí a „Szedd magad” akció keretében. Olyat amilyet megkívánt. A kaposvári Toldi ABC parkolójában délelőtt 10 órakor már hiába keresték a meghirdetett akció 15 forintos barackját, pedig az apró szemű is kíváló lekvárnak. Ugyanakkor, ugyanaz a termék, történetesen a kajszli, hosszú kilométereket utazva, többször gazdát cserélve, megjárva a Bosnyák teret is, 35—48 forintos áron keresi gazdáját és találja is meg. Már csak abban re-

ménykedem, hogy a hazánkba látogató külföldiek és hajdani hazánkiai nem olvassák azokat a tudósításokat, melyekből a valóságos gyümölcsár és a balatoni uzsoraár közötti differenciára következtethetnek. Mert talán itt kellene a kezdő lépéseket megtenni az illetékeseknek. Utána úgy kellene gondolkodni, ki az az ismerősöm, aki jövőre közvetlen kívánná szállítani a gyümölcsöt a PIACRA. Természetesen „oda”, a működő piacra. Mert azt már mindenki tudja, a piaci törvények a jelenléte többre becsülik, mint a taktikázó óvatosságot. Ezen a pályán nincs harmadik lehetőség.

Ami a konzervgyári helyzetet illeti, elszomorító, hogy még mindig a merev, többszörösen megbukott tervgazdálkodási szemlélet hatja át. A gyümölcs, zöldség árak ismeretében egyszerű matematikával megállapítható, hogy óriási a gyártás során képződő egyéb

költség. Ezt már egyre kevesebben engedhetik meg maguknak. A szerződéses fegyverem, az üveg- és nyomdaipari torzsalkodások, mind-mind eltakaró a hibásan működő mechanizmusnak.

A természet pedig bölcsen hallgat, nem hajlandó tudomásul venni az emberi szerencsétlenkedéseket. A ma bőségét a tegnapi, tegnapelőtti ínség előzte meg. Nincs rá garancia, hogy jövőre nem lesz ínséges termés. Akkor kit fognak szidni: rekeszhiány, ládahiány, szerződéses fegyverzetlenség miatt? Netán a termelő lesz a bűnös?

Mert a termelőt ma megüti a guta, amikor meglátja az alig fizetett áruján a közel kétszerez-háromszoros ártáblát. És ezt már régóta nem lenne szabad kereskedelemnek csúfolni. *Békét kellene már hirdetni ezen a fronton is.*

(alfi)

VISA hitelkártya

Nem kének leosztást a devizatulajdonosok?

Az Országos Takarékpénztár a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt-vel kötött megállapodás alapján MKB—VISA hitelkártyát bocsát devizaszámlatulajdonos ügyfelei rendelkezésére.

Az OTP előírásai értelmében VISA kártyát azok a devizabetegetések igényelhetnek, akik számlaköveteléssel és rendszeres devizajövedelemmel rendelkeznek.

A hitelkártya kiadása előtt a takarékpénztár a betétes ügyfél hitelképességét is megvizsgál-

ja, s követelmény, hogy a számlán legalább ötezer dollárnak megfelelő konvertibilis valuta legyen. Jelenleg mintegy 200 ezren rendelkeznek az országban devizaszámlával, közülük az elmúlt hetekben mindössze néhányan igényelték VISA kártyát, amely itthon és külföldön fizetőeszközzel szolgál az utazási irodában, szállodákban, éttermekben, a különféle szolgáltatások igénybevételekor, s a tőkés országokban pénz felvételére is jogosít. (MTI)

Bush:

A reformfolyamatokat nem lehet visszafordítani

Kedden hazaérkezett tíznapos európai körútról George Bush amerikai elnök és a Fehér Háza vezető kert gyepén kijelentette: „Kelet-Európában túl nagy a remény ahhoz, semhogy a reformfolyamat visszafordítható legyen”. A kényes diplomáciához szokott európai fiúknak némiképp még mindig szokatlan az a stílus, ahogyan az amerikai vezetők — esetenként irigylésre méltó szókimondással — néhány mondatban megfogalmazzák véleményüket.

Egy szuperhatalom esetében nem csekély kockázattal járnak a sommás vélemények. De az Európából hazatérő Bush lelkesedését ezúttal nemcsak a fogadóbizottság osztotta, hanem Nyugat-Európában is általános a vélemény: az amerikai elnök, mandátumának első felében figyelemreméltó sikert ért el. Nemcsak az előre megírt beszédének szövegét tépte szét a budapesti Kossuth-téren, hanem azt is érzékelte, hogy ezúttal döntő jelentősége van egy kelet-európai útnak — még akkor is, ha mindössze félve iktatták be hivatalába.

Nyugat-Európában nem került el a figyelmet, hogy Bush elnök először Lengyelországba és Magyarországra utazott — s csak ezután megy majd valamikor Moszkvába. Ez a sorrend minden hírmagyarzó szerint jelképes értékű. Ha Európában nem is mindig vagyunk tudatában annak, hogy történelemfor-

máló korszakot élünk, ez kívülről jobban látható: „Mindeniütt — Varsóban, Gdanskban, Budapesten, a csúcstalálkozó résztvevői között Párizsban, majd Hollandiában — óriási mértékű izgalmat tapasztaltam a kor miatt, amelyben élünk, és a lehetőségek miatt, amelyeket ez a kor kínál” — jelentette ki már Washingtonban az amerikai elnök. George Bush nem habozott kimondani, hogy „új világot” lát — a megosztatlan, együttműködő Európát, amely szoros szálakkal kapcsolódik a Nyugati Féltekéhez, az amerikai kontinenshez is.

Az Egyesült Államok elnöke egyetlen alkalmat sem mulasztott el annak hangsúlyozására, hogy Washington Európában nem óhajtja megsérteni a Szovjetunió „érdekeit”.

A szovjet sajtó immár nem feltétlenül „központi” véleményt tükröz. Bush lengyelországi és magyarországi látogatását ugyanis nem Moszkvából illeték fanyalgó kommentárok, hanem Prágából és Bukarestből, valamint — árnyaltabb módon — Berlinből. Bukarest szerint „néhány petáért” eladtuk a szocializmust, Prága pedig az egyik lapjában azt írta, hogy Bush megkísérli destabilizálni Kelet-Európát. Az NDK tömegtájékoztatója közvetett bírálatai általában a két ország belső gondjait taglalták.

Érdekes az is, hogy esetenként éppen Nyugat-Európa bírálta az amerikai elnököt: nem

nagyon nyitotta ki a pénztárcáját Kelet-Európában. De a mértékadó hírmagyarzók felhívták a figyelmet arra, hogy Nyugat-Európának is van felelőssége a — bármily kényes a fogalmazás — „saját hátsó udvarával” szemben. Ezek a mértékadó források mutattak rá: Kelet-Európának nem annyira mennyei manna — készpénz — kell, mint inkább lehetőség a kibontakozásra.

Magyar lap írta, hogy „a világ többet várt” a Hetek párizsi találkoztójától. A hét legfejlettebb ország csak azt ígérte, hogy rövidesen érkezőleg vitatja meg a kelet-európai reformországoknak nyújtandó segítség ügyét.

Bárcsak a KGST működne ehhez hasonló hatékonysággal.

A nyugat-európai fővárosokban Bush elnök szemére vetették, hogy „felfedezte Kelet-Európát” és most látványosan, az amerikai szerepet előtérbe tolvá igyekszik segíteni.

Lehetséges. De az is igaz, hogy Bush elnök látogatásai a nyugati szerepvállalás nem volt világos — kimerült komoly szerkesztőségi cikkekben, óvatosságot tükröz. De az is igaz, hogy Bush elnök látogatásai a nyugati szerepvállalás nem volt világos — kimerült komoly szerkesztőségi cikkekben, óvatosságot tükröz. De az is igaz, hogy Bush elnök látogatásai a nyugati szerepvállalás nem volt világos — kimerült komoly szerkesztőségi cikkekben, óvatosságot tükröz.

tavaly az első félévben, viszont mintegy 4 százalékkal mérséklődött a földgáztermelés. A kohászaton belül az alumíniumkohászat termelése élénk ütemben, csaknem 10 százalékkal nőtt, míg a vaskohászaté nagyjából a tavalyi szinten alakult. Termelésvisszaesés tapasztalható az építőanyagiparban. Mérsékelt növekedett a kivitelező építőipari termelés.

A vizsgált időszakban az iparban dolgozók létszáma 3,4 százalékkal csökkent.

(MTI)

„Belügyi csapatok”

A legutóbbi napok szovjet híreiben kétszer is felbukkant egy kifejezés, ami szokatlan az európai fülnek: „belügyi csapatok”.

A Karabah-hegyvidéki Autonóm Területen, ahol a többségben lévő örmény nemzetiségű lakosság mindeddig hiába követelte önrendelkezési joga érvényesítését, ismét válságosra fordult a helyzet. Emiatt a „rendfenntartó erők” akcióinak összehangolására a helyszínrre utazott Satalov altábornagy, a belügyi csapatok főparancsnoka.

Tadzsiszisztán és Kirgizia határvidékén lezajlott összecsapások után a tadzsik területeken a helyi „belügyi alakulatok” vették át az ellenőrzést.

USA — Kuba

A kábítószert lesz a kapocs?

A nagy világviszhangot kiváltó kábítószertörvény után a kubai vezetés tárgyalni szeretne az amerikai kormánnyal a kábítószertkereskedelemben való együttműködésről.

Charles Rangel demokrata párti képviselő, az amerikai képviselőház kábítószert-ellenőrző bizottságának elnöke kedden újságíróknak elmondta, hogy José Antonio Arbesu Fraga, a Washingtonban működő kubai érdekképviseleti iroda vezetője helyettesével együtt felkereste őt, s közölte, hogy találkoznai szeretnének az amerikai külügyminisztérium illetékesével. A kubai diplomata

elmondta, hogy kormánya tanulmányozza: miként lehetne „párbeszédet kezdeni” (Washingtonnal).

A kubai forradalom harminc éves történetének egyik legsúlyosabb belpolitikai válságát okozta az, hogy júniusban kiderült: Arnaldo Ochoa tábornok, a „Kuba hőse” kitüntetés tulajdonosa, üzleti kapcsolatban állt a hírhedt kolumbiai kábítószermaffiával. A tábornokot és három társát rövid úton halálra ítélték és kivégezték. Fidel Castro kubai vezető az eset kapcsán az Egyesült Államokat is felelőssé tette, mondván, az amerikai hatóságoknak pontos információik voltak az

nácsban azt mondta, hogy szervezetének kétszáz ezer embere van. Nem tudni, mennyire hiteles ez az adat, a „belügyi csapatok” létszámát azonban nem foglalja magában. Az ismeretlen.

Ismeretlen továbbá az is, meddig lehet fenntartani egy olyan birodalmat, amelyet mindinkább feszítenek az erőszakkal bekebelezett nemzetek és nemzetiségek jogos önállósodási törekvései, és amelyet a központi hatalom által gyakorolt kizsákmányoláson kívül csak a korruptió, no meg a belügyi csapatok által gyakorolt erőszak tart egyben.

—6

gyűről, de azt nem hozták a kubai illetékesek tudomására.

A kubai érdekképviseleti iroda vezetői korábban közölték Michael Kozakkal, az amerikai-közi ügyekben illetékes külügyminiszter-helyettesel, hogy „Kuba kész részt venni valamennyi kábítószerteljes nemzetközi akcióban”.

Kuba és az Egyesült Államok kapcsolatai három évtizede teljesen megszakadtak, s az utóbbi időben az amerikai kormány a korábban fennállt, nem teljes értékű diplomáciai kapcsolattartást is szüntetőtette.

(MTI)

A faluszövetség a világkiállításig

folytatás az 1. oldalról

meg, tett még egy elvetelt kísérletet, hogy a Baranya megyei faluszövetséget magába olvassza, de ez a terv meghiúsult.

Mi, akik komolyan vettük a faluszövetség gondolatát, egyre inkább akartuk, hogy végre egyszer érvényesüljön már el oda, ahová még egyetlen szervezett sem ért el a SZOCDEM-től az MSZMP-n át a Kisgazdapártig, hogy végre egyszer alakuljon egy olyan szerveződés Magyarországon, ami valóban alulról jövő kezdeményezés eredménye. Azaz, alakítsuk meg, ha szükség van rá, a Baranya megyei falvak szövetségét. Ha úgy érzi más, hogy saját maga létre akar hozni egy másik megyében avagy egy másik térségben — mert nemcsak megyében, közigazgatási határokon, hanem sajátos tájegységekben is lehet gondolkodni — egy ugyanilyen szövetséget, hát tegye meg!

A mai magyar gyakorlatból kiindulva ez valószínűleg sokaknak idegenül hangzott!

Nagyon sok ellenérzés volt és úgy érzem joggal a falvak vezetőiben, akik ott voltak az előzetes egyeztető tárgyalásokon. Két szempontból is. Az egyik az, hogy a lakosság előzetes megkérdezése nélkül nem merték vagy nem akartak lépni. Ne tűnjék demagógiának, de ha valaki mostanság komolyan veszi a nép hangját, akkor ezek a helyi vezetők.

Ezt görögül demokráciának hívják...

Igen, de azért próbáltam megkerülni ezt a fogalmat, mert szövegni erről szövegni

mindenki, de a népet, a polgárt még mindig nem kérdezte meg senki, semmiféle központi szerv semmiféle. A másik dolog pedig: sokakban ott volt a kétely, mi lesz a célja, mi lesz a feladata a szövetségnek, van-e értelme egyáltalán?

Településfejlesztés ideológia-mentesen

— Mi a válasz ezekre a kérdésekre?

— Az egyik alapvető cél a jelenlegi magyar elosztáspolitikai gyökeres megváltoztatása. Úgyis mondhatnám, a fejről a talpára állítása. Magyarán szólva, a magyar településfejlesztés eddig oly módon zajlott, hogy a központban kialakítottak mindenféle koncepciókat, ennek megtörtént a kormányzati döntésekbe való beépítése, és ezt lebontották megyei tervek és így tovább. Fordítva kellene csinálni!

Tényleg helyeződnek a terület és településfejlesztés központjába minden ügy, ami helyben elintézhető. Igen ám, de ehhez megfelelő anyagi eszközöket kell biztosítani! Addig, amíg ez nem valósul meg, amíg efelé nem megy az egész elosztási politika, addig a vidéket ugyanúgy kizsárolják, mint az elmúlt 40 esztendőben. A másik oldala ennek az, hogy ideológia-mentes település- és területfejlesztést kellene csinálni, ugyanis az egész városfejlesztési koncepcióban — sokan mondják ezt nemcsak én — volt egy olyan is, hogy a munkássztyálya a vezető szerep, a munkássztyála városokban lakik, tehát a város kell fejlesz-

ni. Eszerint a felfogás szerint a paraszt az valamiféle másodrendű állampolgár és nem valószínű, hogy a társközösségekben lakó állampolgárok az általunk végzett felmérésekben nagyon sokszor adtak hangot annak, hogy ők másod- illetve harmadrendű állampolgároknak érzik magukat.

Bécs — Magyarország?

— Hogy konkrét ügyet is mondjak: itt van például ugye a világkiállítás, amit sokan támadtak, de most úgy néz ki, hogy egyetértés van abban, hogy szükségünk van rá. Magyarország számára fontos, hogy legyen egy ilyen, de hiába Bécs-Budapest Világkiállítás a neve, nem a budapesti polgárok zsebéből előlegeződik meg a költség, hanem a magyar társadalom által megtermelt javakból. Ha kölcsönöket kapunk, azt nem a budapesti polgár kapja, hanem a Magyar Népköztársaság kormánya kapja, amely kormánya éppúgy Sósvertikének, mint Balatonfenyvesnek, vagy Budapestnek. Tehát, ha beindul a szervezés, rögtön az elején tisztázni kell, hogy a vidék ebből mit nyerhet.

— De térjünk vissza a faluszövetség megszervezésének időszakára. A Baranya Megyei Népfront mennyiben érezte magán ezt a kezdeményezést?

— A Baranya megyei népfrontosokról korábban sem lehetett azt állítani, hogy ne segítették volna a falut. Szorgalmasan jártak falugyűlésekre, hozták-vitték a panaszokat és adott esetben ők adták pénzt bélyegre a falusi előjáróknak, mert sokszor az sem volt neki.

Általában a népfront jó partner volt a faluszövetség megalakításában. Ők adták helyet, telefont, és egyáltalán a szervezet működéséhez minimálisan szükséges infrastruktúrát.

A népfront még egy szempontból volt és lehet fontos. A magyar falut eddig senki sem tudta megnyerni. Az MSZMP éppúgy, mint másutt, eljátszotta a bizalmat. Erről nem is érdemes írni. A különböző pártok nem tudtak betörni a faluba igazából mind a mai napig. A népfront az utolsó olyan politikai szervezet, amely egyáltalán ott van a faluban. Ez tény, ha nem is érdem.

— A népfront hathatós segítségével megalakult tehát a megyei faluszövetség Baranyában. Képviselet, például Csefkő Ferenc, hol fognak érdeklődni? Ugyanis egyetértve azzal, hogy valóban szükség van az elosztási politika megváltoztatására — ez nagyon szép cél —, számot kell vetni mégiscsak azzal, hogy közben hány kapun kell áthaladni és ezek között ma még talán bezárt kapuk is lehetnek. Vagyis „konform-e” a jelenlegi rendszerrel a faluszövetség, hol tudják hangját hallatni, mert erre vannak különböző elképzelések, de még igazából ez nem látható.

— Hát, igen, ezt a kérdést jobb volna, ha nem most teszik fel vagy állapotunk meg abban, hogy térjünk vissza október 20-a körül vagy éppen 23-án — hátha piros betűs ünnepe lesz —, mert elképzeléseink ugyan nagyon sokrétűek, de egyelőre csak elképzelések. Röviden: érdekképviseleti szervként jelöltük meg magun-

kat. Az egyik lényeges dolog: kérjük a megyei tanácsot és itt a fogalmazás lényeges, hogy hívja meg a faluszövetséget a tanács ülésére, valamennyi ülésére, nemcsak azokra, amelyek a falvakat érintik, mert melyik kérdés nem ilyen?

Kérjük, hogy a tervezési munkába vonjanak be bennünket, vonjanak be közigazgatási átszervezési kérdésekbe. Szerecsés helyzet, hogy a cégem az MTA Dél-Dunántúli Regionális Központja és a többi „boszorkánykonyha”, amelyekkel kapcsolatban állunk, behatóan foglalkoznak a magyar önkormányzatok, a magyar települések jövőjével. Egyébként azt is el tudom képzelni — és erre lehetőséget ad a faluszövetség alapszabálya is —, hogy a mi cégünk is belép a szövetségbe, mint pártoló tag. De nem megkerülve a kérdést, szóba jöhet még az országgyűlési képviselők befolyásolása, a megyei tanács tagok befolyásolása. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a faluszövetség, mint szövetség is szervezeten lépjen kapcsolatba a Baranya Megyei Tanács községi tanács tagok csoportjával. Tehát amikor összeül a községi tanács tagok csoportja, megint csak kérjük őket, hogy mielőtt állásfoglalásaikat kialakítanák a következő megyei tanácsülésre, hallgassák meg a faluszövetség véleményét is. Nagyon fontosnak tartom, hogy a faluszövetség, amely feltehetően a közvéleményre is jelentős kihatással lehet, próbálja meg a falvakat, a falvak polgárait ebből az elnyomottság érzéséből felszabadítani, hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy higgyék el a falu polgárai azt, hogy igenis egyenrangúak másokkal és azt, hogy minden magyar település politikai szempontból egyenrangú kell, hogy legyen.

Sósvertike és Budapest legyen egyenrangú még akkor is, ha más a funkciójuk. Tehát ne álljon bele a görcs a falusi ember gyomrába se, ha be kell mennie a hivatalba. Látszólag ezek istentelentül messze lévő dolgok, de ha valahol az európaiságunk ügyeit kellene firtatni, talán itt kezdhetnénk el. Ebben az összefüggésben valamiféle missziós feladatot is el kell látnia ennek a faluszövetségnek és mindenféle hasonló képződménynek. Csatlakozni minden olyan akcióhoz, amely a falu kimozdulását, megmozdulását jelentené.

Nagyon jó lett volna például, ha a Baranya Megyei Faluszövetség valamilyen álláspontját hangoztatja a Péter-Pál napi aratási demonstrációval kapcsolatban. Sajnálom, hogy ez nem történt meg.

Ilyen sztrájk még nem volt

— Lehet, hogy akár egy évvel ezelőtt is egy ilyen szövetséget bedobtak volna a többi „gittegyelt” közé. Sok-sok gittegyelt működött eddig is. Úgy vélem én, hogy ma már ezt nem lehet megcsinálni. Ha ma egy szövetség komoly, megfontolt, alapos érvekkel alátámasztottan fejt ki véleményét vagy foglalja össze a benne tömörülő települések nevében állásfoglalásait és ennek hangot ad, én nem hiszem, hogy a politikai, illetve állami életben döntést hozók ezt ne vennék figyelembe, legalábbis én nem tanácsolnám nekik.

Eddig ugye sztrájkoltak gyárak, sztrájkoltak üzemek, különböző szakmák képviselői, de még nem sztrájkoltak a települések...

— tets —
(fotó: Kapfinger)

1989. július 20.

D Á T U M

3

Le tudunk-e lépni a lépcsőről?

fotó: ka

Magyar—csehszlovák tudományos szakértői tanácskozás folyt a bős-nagymarosi vízlépcsőről.

A szakértők elsősorban azt a tudományos elemzést boncolgatták, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia bős-nagymarosi ad hoc bizottsága készített. Az ad hoc bizottság képviselői elmondták: véleményük szerint a jelenlegi ismeretek nem elegendőek ahhoz, hogy realisan fel lehessen mérni a beruházás kockázatait. Ahhoz, hogy biztonságosan, tudományosan megalapozottsággal

lehesse dönten, még jónéhány vizsgálatot el kellene végezni. Különösen a vízminőség-védelem érdekei maradtak figyelmen kívül, ezen a téren nincsenek megnyugtató elemzések. Magyarországon 3 millió embert érint ez a kérdés, ennyien isznak parti szűrési Dunavíz. A magyar akadémiai szakemberek szerint a víz minőségét elsősorban a bős-i építkezés befolyásolja, ám a káros hatásokat a nagymarosi létesítmény felerősíti.

Figyelmet érdemelne az a kérdés is, hogy a vízi erőmű üzembe állításával hol, milyen talajvízszint-változások várhatók, s ez mennyiben érinti az adott terület ökológiai egyensúlyát. A tisztázatlan kérdések megnyugtató vizsgálatához legalább 5—6 évre volna szükség, addig indokolt lenne függesztetni a nagymarosi építkezést.

A beruházás csehszlovák kormányhatalmazottja arról szól: a magyar fél által elkészített szakértői anyagokat át tanulmányozták, és úgy találták, hogy semmi olyan új szempont nem merült fel, amely radikális intézkedéseket tenne szükségessé. Véleménye szerint az építkezés felfüggesztésére kért két hónap lejárt, és ideje lenne a munkákat tovább folytatni. A kormányhatalmazott véleménye szerint nem részletkérdésekről kellene vitatkozni, hanem a lényegről. Arról, hogy a Duna két oldalán milyen lesz az életszínvonal, a gazdasági fejlődés.

A tények nem számítanak?

Ha nem tudsz segíteni, legalább ne árts!

Panaszkodik, vagy dicsekszik? — ezzel a címmel jelent meg a Magyar Hírlap múlt pénteki számában egy riport Mach Gyula székesfehérvári vállalkozóról, akinek neve lassan — szerencsére — a jó értelemben véve fogalommmá válik az országban. Amit ő létrehozott az elmúlt hét évben, az a mai Magyarországon legalábbis igen komoly elismerésre számíthat (na). Hogy mégsem kapja meg mindenkitől, az egyrészt természetes, hiszen nem vagyunk egyformák, van akit egy szép tájkép, vagy egy szobor, van akit egy hatalmas gazdasági teljesítmény hoz lázba.

Másrészt azonban a vállalkozók mai közmegítélésénél még mindig visszahúzó szerepet játszik a meg nem értés, és egyik legnagyobb társadalmi rákfénék, az SI-faktor, azaz a Sárga Irigység szimptóma. Utóbbi negyven évünk áldásos ideológiai félrenevelésének következtében még sokak szemében „osztályellenesség”, s a „szocializmus megrontója” az, aki nyughatatlanul keresi az újat, a többet, a mást, tehát vállalkozik. Igaz, hogy ha sikerre viszi elgondolásait, az országnak, vagyis mindenkinek hasznos, ezt azonban kevésbé tartják fontosnak és előrevezhetőnek jónéhányan annál, hogy közben a vállalkozó az átlagot meghaladó életszínvonalat ér(het) el. S azt sem veszik figyelembe, hogy naponta nem nyolc órát dolgozik, szükség-szerűen időben tömbök, és intenzíven kell munkálkodnia, ha eredményt akar elérni.

Mach Gyulára érvényesek ugyanezek a megállapítások, s bár nem kívánok fogadatlannak lenni, a tények tények maradnak. Igen kemény munkával küzdötté föl magát és műhelyét a mai színvonalra, jutott el hét év alatt oda, hogy a kezdeti kétmillió adósságból elért a másfél milliárdos termelési értékig. S főleg odáig, hogy megérkeztek a „Mach Művek-be” a COCOM-listán szereplő számítógép-vezérlésű megmunkáló gépek, melyekkel még több, még jobb minőségű terméket lesznek képesek előállítani.

A szóba jöhető komoly nyugati gazdasági partnerek között pedig a cikk írója megemlíti az amerikai General Motors-t is. Mintha ez baj lenne... Mint-hogy az is, hogy Mach Gyula vállalat nemcsak a hazai nagyvállalatokkal áll üzleti kapcsolatban, hanem Új-Zélandtól Japánon át az Amerikai Egyesült Államokig — ahogy megtudhatjuk az idézett írásból (is).

Ráadásul a szerzőnek hozzá kellett volna tennie, hogy mindezek ellenére Mach Gyula ugyanúgy lakótelepi lakásban lakik, mint eddig, semmiféle költséges hóbortja — a munkáján kívül — nincs, minden vagyona a vállalkozásban fekszik, s nem is kívánja kivonni a tőkét onnan.

Az eddig elmondottak után talán kedves olvasóink is megértik fenntartásaimat a cikk gúnyos és cinikus hangvételével kapcsolatban, melyek segítségével még a vállalkozó kétségkívül nem mindennapi sikereit, eredményeit is képes az író az ellenkezőjükké változtatni. Legjobb, ha szó szerint idézem: „...Es lehet, hogy úgy érzi: magára van hagyva, de a Foglal-

koztatási Alapból kapott ötvenmillió forintból új munkahelyeket teremt, és évente 100 ipari tanuló oktatását is vállalhatja. Eközben tőkés partnerekkel vegyesvállalat alapításán fáradozik...”, a szerző pozitívan tünteti föl, hogy a „Mach Művek” pénzt kap munkahelyek teremtésére. Azt azonban elfelejti hozzátenni — vagy szándékosan elhallgatja — hogy a cég eddig is rengeteget költött erre a célra, fajlagosan az egyik leg-többet az országban, több, mint egymillió forintot évente és munkahelyenként.

Ha így nézzük, akkor Mach Gyula ötven fős bővítésre kapott segítséget, az üzem létszáma viszont háromszázzal nő. Háromszáz embernek ad lehetőséget arra, hogy ma, amikor a rosszul működő állami vállalatok egyre-másra bocsátják el munkásaikat, minőségi munkával, kiváló feltételek mellett — a szociálisakra is érve természetesen — az átlagosnál többet is kereshessenek! Ennek fényében ugye másként hat az Alap „nagylelkű adománya”? S azért kell elítélni, mert mondjuk a Ganz Mávaggal, a Videotonnal, vagy a kohászati üzemekkel, bányákkal szemben nemhogy veszteséget termel, hanem még bővíteni is képes termelését, létszámát? A tőkés piacban is eladható minőségű árut állít elő, amelyből az országnak is devizabevételei lesznek — s nemhogy támogatná a csak kijelentéseiben vállalkozásbarát kormányzat, hanem még gátolja is? Nem paradoxon ez?

Kegyenek számít az ma Magyarországon, hogy egy ma-

gáncég ipari tanulókat taníthat? Nem inkább azt kellett volna kiemelnie a cikk írójának, hogy a „tanoncok” számára jelent ez hatalmas lehetőséget? Világ-színvonalú gépeken, jó körülmények között, megfelelő munkafegyelmet, morált tapasztalva és megszokva tanulhatnak, Mach Gyula vállalja az okításukkal járó külön problémákat — s ezért még ő legyen hálás?

Nem vall ez fordított észjárásra?

Mellesleg megemlítem, hogy a „Művek” — többek között — azért kénytelen tőkés cégekkel vegyesvállalatot létrehozni, mert országon belül képtelen megoldani alapanyagellátási gondjait, s nemcsak azért, mert a számukra szükséges cikkek nem találhatók meg az országban, hanem azért is, mert belföldi kereskedő és gyártó cégek nem hajlandóak kereskedni velük — mivelhogy nem állami vállalkozás.

Ezt a tényt már nem is minősítem.

Összefoglalásképpen talán annyit mondhatnék, hogy annak a kormánynak az alapjában, amely csak elvileg vállalkozásbarát, a gyakorlatban nem, nem is nagyon várhatunk más hangvételt írást Mach Gyuláról. Kár, hogy a szerző néhány ténynek nem jutott a tudomására, vagy nem kívánta figyelembe venni őket. Másként talán nem vállalta volna el ezt a feladatot.

A kormány pedig, ha nem hozza szinkronba rövid időn belül kijelentéseit és cselekedeteit a vállalkozásokkal kapcsolatban, könnyen elveszítheti az eddig nehezen — átmeneti jelleggel — megszerzett törekény állampolgári bizalmat.

Wagner Dezső

Sásdi konferencia a falusi turizmusról

Ébredező vallási turizmus

A falusi vendégfogadók szövetsége Zselic-Hegyhát tájkezeti tanácskozást rendezett a múlt héten a sásdi művelődési központban. Dr. Csáky Csaba a szövetség ügyvezető elnöke a bevezető előadásban részletesen felvázolta a szervezet céljait, feladatait, illetve az ezeket meghatározó társadalmi környezetet. Véleménye szerint súlyos túltermelési válság fenyeget a mezőgazdasági ágazatban, ha nem változik a kormány agrárpolitikája. A válság foglalkoztatási és megélhetési gondokkal jár majd együtt, illetve ez már sok helyen ma is érzékelhető. A nyugat-európai államok 30 évvel ezelőtt szembekeverültek ezekkel a problémákkal, és helyes, egységes európai választ találtak. Új foglalkozási ágként kialakult a falusi vendégfogadás, mint a mezőgazdasági termelés alternatívája. A szó valódi értelmében vendégfogadásra kell gondolni, nem pedig falusi hotel szolgáltatásra. A ház gazdái rokonként, közeli ismerősként vendéglátják a városiakat, a külföldieket, megosztják velük néha még a munkájukat is. A mozgalmat az államok központilag támogatják különböző adókedvezményekkel, tanfolyamok szervezésével és egységes propagandával. A számítások szerint Ausztriában 8 vendégágy jövedelmezősége megegyezik 10 hektár földével.

Magyarországon is voltak próbálkozások a 30-as évek közepén. Könyvet is adtak ki a falusi vendéglátás tudnivalóiról, illetve létrehozták az országos vendégforgalmi szövetséget. A következő nekibuzdulás a 80-as évek elején következett, de erre rányomta bélyegét a felülről vezéreltség, az egykötőpontúság.

Alapvető szemléletváltozásra van szükség, ha ezen a területen is fel akarunk zárkózni Nyugat-Európához. Tudomásul kell venni, hogy a falusi vendégfogadással nem lehet vagyont keresni, mégis szükség lenne a meglévő idegenforgalmi, közigazgatási szervezetek integráló munkájára — a kölcsönös előnyök alapján. Az államnak elsősorban szociálpolitikai, településfejlesztési, foglalkoztatási kérdéseket kell kezelnie a falusi turizmust. Ezt érvényesíteni kell az adópolitikában — a turizusból származó bevétel adózzon háztáji jövedelemként —, az infrastrukturális feltételek biztosításában és tanfolyamok szervezésében, melyek felkészítik a falusi gazdákat, gazdaasszonyokat akár külföldi vendégek fogadására is. A mozgalom csak az önszerveződéssel alapulhat, de követni kell a nyugat-európai mintákat, hogy a vendégeket is megkapjuk.

A szövetség elsősorban a feltételek megteremtésében kíván résztvenni. Ennek érdeké-

ben javaslatokat dolgoznak ki a közgazdasági szabályozás, a foglalkoztatáspolitikai átalakítására, fórumokat szerveznek a kérdésben érintett szakemberek számára és tanfolyamokat indítanak a majdani vendéglátók részvételével.

Az ügyvezető elnök után Kraftné dr. Somogyi Gabriella az MTA pécsi regionális központjának tudományos munkatársa számolt be egy kutatási programról, melyben megvizsgálták a Zselic-Hegyhát tájkezet idegenforgalmi fejlesztésének lehetőségét. Később egy hozzászóló — dr. Takács József, aki szintén részt vett a kutatásban — az egész munkát elhibáztattnak minősítette, mivel a vizsgálandó településeket a VÁTI jelölte ki, és ez egyálta-

lán nem fedte a körzet településeinek valódi lehetőségeit.

Jakabos Zoltánné a Baranya Megyei Idegenforgalmi Bizottság titkára hangsúlyozta, hogy a mozgalmat a bányászfalvakra is ki kellene terjeszteni, mert ott legalább akkora problémák várhatók, mint a rossz adottságú agrárterületekben. Szerinte a mozgalom csak akkor létezhet, ha annak a közösségekben gazdákat találunk — pl.: a tanácselnökök, a népfőnökök közt —, de jelenleg ehhez senkinek sem fűződik érdeke. A tanácsok csak gondot vesznek vele a nyakukba, semmiféle anyagi hasznuk sem származik belőle, hisz tudólóhelyi díjat sem szedhetnek. Nem értett egyet azokkal, akik csak az infrastrukturális gondok teljes

megoldása után tartják elképzelhetőnek a falusi turizmus beindítását. Szerinte sok problémát a mainál egyszerűbben is meg lehetne oldani, pl.: sok helyen elég lenne, ha a boltokban palackos ivóvíz lehetne kapni. Jó lenne, ha a hátrányos helyzetű térségekre fordítható alapról támogatnák a falusi vendégfogadás fejlesztését is.

Szabó Tünde — Somogy megye főépítésze — nehezményezte, hogy az MTA kutatás csak a „baranyai Zselicre” terjedt ki. Szerinte egy tájegységet nem lehet megyékre bontani. Nagy reményeket fűzött az egyházi turizmus felélénkítéséhez, melyet pillanatnyilag a szálláshány korlátoz. Hasonlóan fontos lenne a népi hagyományok, a jelesnapok felelevenítése, mert ezzel is idegeneket lehetne vonzani a falvak üressé váló házaiba. A jelenlévők támogatását kérte ahhoz a javaslatához, hogy a helyi műemlékvédelemre kijelölt lakóépületek felújításához az állam bizottságon kedvezményes kölcsönt.

Az előadások után a konferencia résztvevői Vargára és Tormásra látogattak, ahol Kovács Sándorné sásdi tanácselnök és Kovács Gyula tormási lakos — a szövetség szervező bizottságának tagja — tájékoztatást adott a két község idegenforgalmi terveiről.

Gy. Á.

Ne csak úgy „pásztásan”...

Egyes vidéki ember sem más, mint a másik vidéken élő. Főleg akkor —, ha a szólásmondás szerint — egy kis „kehe” is van benne. Már pedig a mi történetünk szereplőjében volt egy adaggal. Volt benne egy kis irigység, rosszmájúság, rosszindulat is, ami még az édes testvérével szemben is megmutatkozott.

Szép volt már a „hölgy” — ön a szőlő, jó termés mutatkozott. Csak hogy a májusi, júniusi sok eső után hosszú ideig nem esett, pedig arra is nagy szükség lett volna. Így aztán a mi atyánkia fel-fel tekintett az égnek ekként fohászakodva:

— Ó, magasságos mennybéli, adjál egy kis jó, kiadó esőt!

Bizony megisméltódott az esedéklés néhányszor, míg egyszer csak úgy Észak-nyugat felől kezdett felhőzni. Mondta is —, nevezük Pista bácsinak —, hogy de szép felhő jön. Aztán még az volt a kívánsága, hogy csak olyan „pásztásan” essék, főleg az ő szőlőjére. Az nem baj, ha az öccsének a szőlője nem kap egy cseppet sem.

Hanem amikor a felhő odaérkezett és szürkévé vált, dörögött, villámlott és elkezdett esni nemcsak az eresz alól. Meg is szólt:

— Ne csak úgy „pásztásan”, hanem széltiben is! Kell az öcsém szőlőjére is!

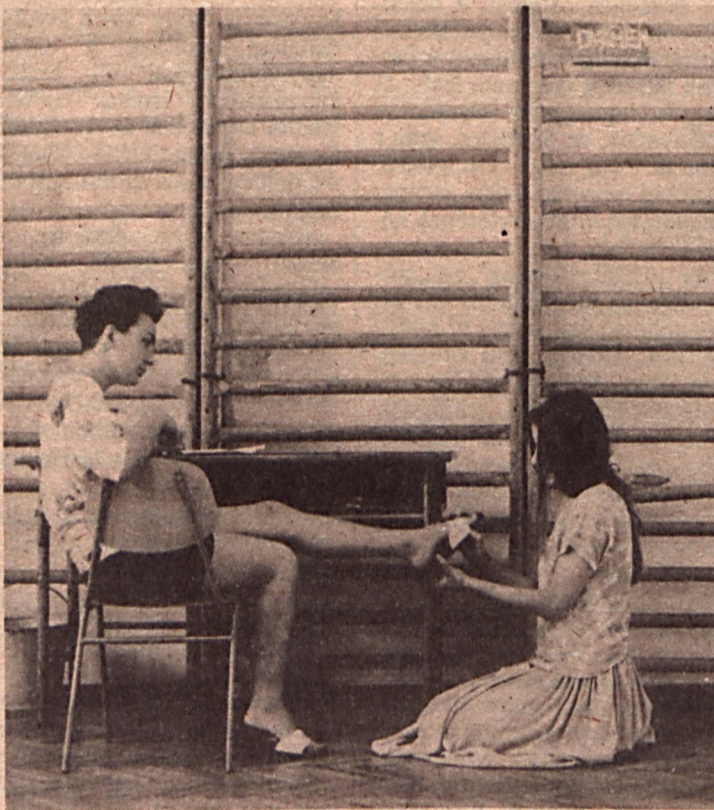
Kiss József

Amatőr színjátszók és rendezők Dunaföldváron

A hagyományos Országos Színjátszó és Versmondó tábor idén július első felében tartották meg Dunaföldváron. Az amatőr előadóművészek nyári Duna-parti seregszemlájén, jóhangulatú találkozásán ezúttal a szokásosnál kevesebben mintegy ötvenen vettek részt és elmaradt a település életében érdekes színfoltot jelentő előadás, ha úgy tetszik, vizsgafellépés is. Most elsősorban a műhelymunkára fordítottak nagy gondot, három csoportban, a középfokú rendezői tanfolyamon Csizmadia Tibor vezetésével, a Máté Lajos és Schmek Imre irányította színjátszó-rendezői, valamint dr. Szódy Szilárdal az élén a vers- és prózamondó szekcióban szereztek új ismereteket a művészetkedvelő fiatalok.

Kapfinger András felvételei

Mentő(s) ötlet

Cáfoljon meg, aki tud: az emberek nagy része azért megy autóversenyre, hátha lát egy jó kis(?) balesetet, merthogy az olyan háborzongató tud lenni...

Igen, mondaná bármelyik autóversenyző, néha — de csak igazán néha! — nem is ártana felcserélni a szerepeket. Mint ahogyan eme sírfelirat szerzője megpróbálta: „Itt nyugszom én, olvasd te, olvasnám én, s nyugodnál te!...”

Nade viccen kívül: halálosan komoly dolog tud lenni bármilyen száguldó sport. Ha jól meggondoljuk, még a futball is. Hogyne lenne az egy autóverseny, amelyen egy-egy versenyzőre egy-két-háromszáz lóerő is juthat. S ha elhisszük, hogy egyetlen lóerővel egy középűlyű (75 kilogrammos) felöltött egyetlen másodperc alatt úgy a plafonhoz lehet csapni, hogy csak úgy nyekken, hát...

Oriási minden technikai sportnál a mentősök felelőssége. Mert ha igaz az — például —, hogy szegény Drapál János, a magyar motorversenyzés egyik világlklasszisa, néhány évvel ezelőtti csehlovákiai balesetekor a végzetes csattanás után kilenc perccel(!) látta először valaki, aki legalább megpróbálhatta volna fenntartani az alapvető életfunkciókat, hát elfacsarodik az

ember szíve... Drága az élet az autó- és motorversenyeken és — valutában mérik.

Egy nyugatnémet mentős csoport (akiket már a Hungaroringen is láthattunk) állítólag negyvenezer márkát is elkér egy kétnapos versenyen való felügyeletért. Sok ez, vagy kevés? Ki tudja. Ha csak a villámgyors Porsche autókat nézzük, amelyek bevetnek, s amelyek mindegyike egy-egy vagyont ér, talán kevés. Kevés, ha azt tekintjük, hogy egyetlen emberélet is múlhat 10–20 ezer márkán...

És hol tartunk mi? A nemrégiben Pécsen lezajlott autós hegyversenyen a műszaki mentést a csehlovák Narx-csapat biztosította. Gyors Tatraplanjaiak vannak, annyi szent, de az is biztos, hogy a műszaki mentés után kezdődhet csak az igazi küzdelem az emberéletért. És ez már egy fokkal bonyolultabb dolog.

Tavaly ugyanezen a versenyen még igazából senki sem mert felelősséget vállalni az esetleg szerencsétlenül jártáért. Pedig jó tudni: ezek a száguldó „őrültek” — főleg a nyugatiak — nem szegény emberek. Ha hibáznak, jókora összeg terhelheti a biztosítójukat. És ha — a nem megfelelő orvosi ellátás miatt — ez a biztosító „ráveri a balhét” a verseny rendezőire?...

Rossz belegondolni. Rossz abba is, hogy az autós hegyversenynek még a tavalyi futamán is még az életbenmaradás-hoz minimálisnak szükséges normaidőn (3-4 perc) jóval túl érhetne volna csak el orvos a balesetet szenvedett versenyzőt.

Az idén már sokkal szervezettebb volt az egészségügyi szolgálat, még ha — szerencsére — nem is kellett kipróbálni. A háromlépcsős ellátás — az első infúziótól a mentős rohamkocsin át a komplett műtős stábig — lehetővé tette, hogy akár 15 percen belül a legmagasabb szintű intézeti ellátásban részesüljön a sérült versenyző — vagy néző...

A hegyi EB-futam orvosi csapatát irányító dr. Kollár Lajos szinte ajánlatként fogalmazta meg azok számára a kérdést, akik képesek lehetnek a kivitelezésre: „Nem tudom, miért nincs például Magyarországon egy orvosokból és műszakiakból szervezett állandó csapat, amelyik akár az összes keleti autóversenyen, elfogadható áron, sokkal színvonalasabb szolgáltatást nyújthatna, mint amire a Narx ma egyedül képes?”

Tényleg: miért nincs? Erre nem lenne pénze a szponzoroknak?

L. S.

Nem zörög a haraszt?

Alekszandr Zavarov, a Juventus szovjet idegenlégiója cáfolja a szovjet sportlapban, hogy távozna a torinói csapatától. Zavarov elmondása szerint nagyon jó kapcsolatban áll a „Juve” edzőjével, Dino

Zavarov cáfol...

Zoff-fal, sőt, az idény végén maga Zoff marasztalta. A szovjet sztár tíz hónap alatt alig tanult valamit olaszul, de szerinte ez bőven elég volt a mérkőzéseken, hogy szót értsen a játékos társakkal. Végezetül Zava-

rov a Szovjetszkij Szportban adott nyilatkozatában elképzelhetetlennek tartja, hogy a Juventusban ne az edző döntson a játékosok sorsa felől, ezért nem is tudja megérteni ezeket az alaptalan híreszteléseket.

Csapó nem nagyapó...

Labdarúgó-körökben szinte minden összefüggésben, tanácskozáson elhangzik a panasz, hogy valamit tenni kell az utánpótlásért, mivel a mai mezőnyben meglehetősen kevés az igazán tehetséges, nagy reményekre jogosító fiatal. Ez valóban így van, hiszen máskülönben aligha lenne elképzelhető, hogy egy, a nyugat-európai profiktól évekkal ezelőtt visszavonult játékos még közel a negyvenhez is húzóembere legyen a csapatának.

Csapó Károly, az 1978-as argentin világbajnoki döntő magyar „hőse” — emlékezetes gólt szerzett a későbbi aranyérmes hazaiak ellen — most újra bizonyította a kétkedőknek: akár 15 éves NB I-es szereplés után is képes helyállni a hazai bajnokságban: A tatabányaiak 14-szeres válogatott középpályása az idény végén újra tárgyal klubvezetőivel, s úgy döntött, még egy évre vállalja a játékot.

Ez most már tényleg az utolsó szezon lesz? — kérdezte a 38 esztendő játékos Papp István, az MTI munkatársa.

Igen, bár tudom, már két évvel ezelőtt is ugyanígy gondoltam — válaszolta a népszerű futballista. — Aztán jól ment a játék, sőt, időközben egyszer még a válogatottba is meghívtak. Szinte észrevétlenül eltelt az idő. Ne vegyék sértésnek a fiatalok, de fizikailag ma is felveszem velük a versenyt.

Ez azért nem a leghízelgőbb vélemény a hazai utánpótlásról...

Félreértés ne essék, én nagyon szeretem a tizen- és huszoneveseket, sőt, a jövőben is szívesen segíték nekik. De tény, hogy a mai fiatalok gyengébbek, és részben emiatt vagyok képes helyállni a pályán. Nem tesznek megjegyzéseket korára?

Ha idegenben játszunk, akkor egyáltalán nem zavarnak a bekiabálások. Az viszont rosszul esik, amikor egyesek Tatabányán is velem szórakoz-

nak, és gúnyosan „nagyapó-nak” szólítanak.

Megsértődne, ha az ősszel edzője néha lecserélné?

Dehogy. Sőt, szívesen átadnám a helyemet, csak lenne kinek. Új csapatot kell építeni Tatabányán, s ebben, ahol tudok, segítek. Nekem már nem presztízskérdés, hogy beférjek a kezdő tizenegybe.

A jövő?

Tatabányán, a labdarúgó-szakosztályban szeretnék dolgozni a visszavonulás után — mondta befejezésül Csapó Károly.

Sax legyőzte az exvilágbajnokot

Sax Gyula megerősítette vezető pozícióját a clermont-ferrand-i nemzetközi sakkverseny 7. fordulójában. Nem akármilyen bravúrt vitt véghez a Bp. Honvéd játékosa: 30 lépésben sötét figurákkal feladásra készítette az exvilágbajnok francia Borisz Szpasszkijt. Így előnye már egy teljes pont üldözőivel szemben. Ribli Zoltán fél pontot szerzett, s a középmezőnyben foglal helyet. Eredmények:

Szpasszkij—Sax Gyula 0:1, Dolmatov (szovjet)—Ribli Zoltán döntetlen, Spraggett (kanadai)—Nogueiras (kubai) 1:0, Renet (francia)—Szokolov (szovjet) 1:0, Andersson (svéd)—Korcsnoj (svájci) 1:0, Lautier (francia)—Elveszt (szovjet) 0:1.

Az állás: Sax 5, Andersson, Elveszt, Korcsnoj, Renet 4–4, Dolmatov, Ribli, Spraggett 3,5—3,5 Szokolov 3, Lautier, Nogueiras, Szpasszkij 2,5—2,5 pont.

Nincs még meg az új Taróczy és Temesvári

Egyetlen magyar fiatalnak sem sikerült a legjobb 16 közé jutni Szófiában, a 14 éven aluliak tenisz Európa-bajnokságán. A fiúknál Kisgyörgy Gergely (MTK-VM) a román Trifutól Kapott ki 6:4, 6:2 arányban, a lányoknál Dobó Csilla (Ú. Dózsa) az olasz Pifferitől, Földényi Diana (Bp. Honvéd) a bolgár Bacsevától szenvedett vereséget, egyformán 6:1, 6:2-re.

1989. július 20.

D Á T U M

5

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

De akkor miért adta oda azt a mérget a nővérem? Pusztán véletlen lett volna? Hiszen Raszkolnyikov a gyilkosságot sokáig fontolgatta és előkészítette, míg ő tudatának másodpercnyi döntése alapján cselekedett. De Jakub tudta, hogy a saját gyilkosságára ő is sok éve öntudatlanul készült, és hogy a pillanat, mikor Ruzenának átadta a mérget, a hasadék volt, melybe, mint feszítővas akaszkodott bele egész eddigi élete, az emberek iránt érzett minden csömöre, undora.

Raszkolnyikov, amikor elindult, hogy baltával agyonüsse az öreg uzsorásnót, ráébredt, hogy borzalmas küszöböt készül átlépni, hogy a következő pillanatban meg fogja szegni az isteni törvényt; tudta, hogy a vénasszony ugyan értéktelen teremtmény, de ugyanakkor Isten teremtménye. Jakub nem érezte magában ezt a raszkolnyikovi rettegést. Számára az emberek nem voltak Isten teremtményei. Jakub szerette a kifinomultságot és a lelki nemességét, de arról nem győződött meg, hogy ezek nem emberi tulajdonságok. Jakub jól ismerte az embereket, és ezért nem szerette őket. Ő maga nemes jellem volt, ezért mérget adott nekik.

Nemeslelkűségéből vagyok tehát gyilkos, mondta magában, és mindez nevelésnek és szomorúnak tetszett számára. Raszkolnyikov, aki megölte az öreg uzsorásnót, képtelen volt elviselni lelkiismeretfurdalásának szörnyű viharát. Míg Jakub, aki mélyen meg van győződve arról, hogy az emberek nincs joga mások életének feláldozására, semmiféle megbánást nem érez. És ugyanakkor a nővér, akinek a mérget adta, bizonyára kellemesebb lény volt, mint Raszkolnyikov uzsorás vénasszonya.

Igyekezett elképzelni, hogy a nővér valóban halott, és próbálgatta, támad-e bűntudata. Nem, a gondolat semmiféle bűntudatot nem ébresztett benne, és Jakub nyugodtan, békésen hajtott tovább a kellemes vidéken keresztül, mely gyengéden búcsúzott tőle.

Raszkolnyikov tragédiaként élte meg tettét, és összeroppanó súlya alatt. Jakub pedig csodálkozva érzi, hogy tette milyen könnyű, mennyire súlytalan, mennyire nem nyomasztja. És azon gondolkodik, hogy ebben a könnyedségben nincs-e sokkal több borzalom, mint az orosz hős sötét gyötrelmeiben, és önmarcangolásai-ban.

Lassan hajtott, gondolataiba merülve: csak néha vetett egy-egy pillantást a tájra. Arra gondolt, hogy az egész tablettatörténet csak játék volt, játék következmények nélkül, mint az egész élete ebben az országban, ahol nem hagyott maga után semmiféle nyomot, gyökereket, semmilyen jelet ezen a földön — a földön, melyet most úgy hagy el, mint egy könnyű szélfuvallat.

19.

Klíma egy negyed liter vérrel könnyebben, türelmetlenül várta Skréta doktort a városzobában. Nem akart úgy elmenni a fürdőből, hogy ne köszönjön el tőle, és meg ne kérje, hogy tartsa rajta a szemét Ruzenán. „Amíg még nem vették el, addig még mindig meggondolható”, hallotta egyre a lány szavait, amelyek borzalommal töltötték el. Félt, hogy ha most elmegy, Ruzena kikerül a hatása alól és esetleg az utolsó pillanatban meggondolja magát.

Végre megjelent Skréta doktor. Klíma odasietett hozzá, elköszönt tőle és megköszönte neki a gyönyörű dobkíséretet.

— Gyönyörű este volt — mondta Skréta doktor. — Maga nagyszerűen játszott. Semmit sem kívánok jobban, mint hogy egyszer még megismételhesük. Ki kell találnunk, hogyan szervezhetnénk hasonló koncerteket más fürdőhelyeken is.

— Igen, örömmel, nagyon jó volt magával játszani! — mondta melegen a trombitás, és hozzátette: — Meg akartam még kérni valamire. Kérem tartsa a szemét Ruzenán. Félek, nehogy valaki bogarat ültessen a fülébe. A nők borzalmasan kiszámíthatatlanok.

— Neki már senki sem ültet semmit a fülébe, ne aggódjon — felelte Skréta doktor. — Ruzena meghalt.

Klíma egy pillanatig nem értette, és Skréta doktornak részletelesen el kellett magyaráznia, mi történt. Aztán azt mondta:

— Öngyilkosság volt, de egy kissé titokzatos. Az emberek esetleg elkezdhetnek találgatni, hogy mi vitte rá az öngyilkosságra egy órával azután, hogy megjelent az AB-bizottság előtt. Na, ne ijedjen meg — fogta meg a trombitás karját, mikor látta, hogy el-sápad. — Ez a mi nővérekénk szerencsére valami ifjú szerelővel járt, aki meg van győződve arról, hogy a gyerek az övé volt. Én kijelentettem, hogy magának soha semmi köze nem volt a lányhoz, és ő csak rábeszélte magát, hogy vállalja el a gyereket, mert ha egyik fél sem házas, a bizottság nem engedélyezi az abortuszt. Csak azért mondtam el, hogy magányos és lázasan csókolgatni kezdte — először az arcát, aztán letérdelt, és a ruháját csókolta fentről lefelé, a térdéig.

— Mi ütött beléd?

— Semmi. Csak nagyon boldog vagyok, hogy itt vagy. Nagyon boldog vagyok, hogy vagy. Összecsomagolták a holmijukat és kimentek az autóhoz. Klíma azt mondta, hogy fáradt, és arra kérte a feleségét, hogy vezessen.

Némán haladtak. Klíma teljesen kimerült volt, de borzasztóan megkönnyebült. Kissé még szorongott, ha arra gondolt, hogy esetleg kihallgatják. Attól félt, hogy így Kamila mégiscsak megtud valamit. Am egyre csak azt ismételte, amit Skréta doktor mondott neki. Ha ki is hallgatná, akkor is csak az (ebben az országban oly megszokott) gentleman-szerepet öltene magára, aki azért vállalta az apaságot, hogy egy ifjú hölgynek jó szolgálatot te-

gyen. Ezt a lovagias tettet pedig senki sem vehetné rossz néven tőle, még Kamila sem, ha valahogy megtudná.

Nézte a nőt. Szépsége, mint valami erős parfüm, betöltötte az autó légterét. Azt mondogatta magában, hogy már egész életében csak ezt az illatot akarja belelegezni. Aztán úgy tűnt, hogy egy trombita távoli hangját hallja, és megígérte magának, hogy egész életében ennek az asszonynak az örmére fog játszani, legdrágább, egyetlen szerelmének.

20.

Ha a kormányt fogta, mindig erősebbnek és önállóbbnak érezte magát. De most nemcsak a vezető szerepe adott számára önbizalmat, hanem az ismeretlen férfi szavai is, akivel a Richmond-ház folyosóján találkozott. Nem tudta kiverni a fejéből a szavait. Nem tudta elfelejteni az arcát sem, mely sokkal férfiasabb volt, mint az ő férjének a lágy vonása. Kamilának az jutott eszébe, hogy valójában sohasem találkozott még igazi férfival.

Szeme sarkából a trombitás fáradt arcára pillantott, mely mint-ha megereszkedett volna, ahogy valami érthetetlen okból boldog mosolyra húzódtott, miközben keze szerelmesen simogatta az ő vállát.

Ez a mértéken felüli gyöngédség nem boldogította és nem hatotta meg. Megmagyarázhatatlansága csak megerősítette abban a gyanújában, hogy a trombitás valamit eltitkol, hogy van egy rejtett, másik élete, amelyből őt kizárja. Most azonban mindez nem fájdalmat, hanem közönyt ébresztett benne.

Mit mondott az a férfi? Hogy örökre elmegy. Hosszú, csöndes fájdalom szorította össze a szívét. Nemcsak a férfi után vágyódott, hanem az elvesztett alkalmat is sajnálta. És nemcsak ezt a konkrét alkalmat, a lehetőséget mint olyant. Elsíratta az összes lehetőséget, melyet lekészt, kihagyott, elhárított, sőt, azokat is, melyekről nem is tudott.

Az a férfi azt mondta, hogy egész életében úgy élt, mint a vak, és egyáltalán nem sejtette, hogy létezik a szépség. Megértette őt. Ő talán nem ugyanígy volt vele? Vakon élt ő is. Semmi mást nem látott, csak egyetlen alakot, akit a féltékenység hatalmas reflektóra világított meg. És ha az a reflektor hirtelen kialudna? A szórt napfényben ezer alak tűnne fel, ezer másik férfi, s aki addig a világon az egyetlennek tűnt számára, hirtelen egy lenne a sok közül.

Tartotta a volánt, öntudatosnak és gyönyörűnek érezte magát, és hirtelen az jutott az eszébe: vajon szerelem-e az egyáltalán, ami Klímához köti őt, vagy csak az elvesztésétől való félelem? S ha ez a félelem kezdetben a szerelem szorongó formája volt is, az idő múlásával a (megfáradt és kimerült) szerelem nem hullott-e ki ebből a formából. Nem maradt-e számára végül csak a félelem maga, a félelem szerelem nélkül? És mi marad, ha elveszti a félelmet?

Mellette a trombitás valami érthetetlen okból megint elmosolyodott. Kamila rápillantott, és azt gondolta, hogy ha elveszítte a féltékenységet, nem marad semmije. Nagy sebességgel száguldott előre, és hirtelen rádöbbsent, hogy valahol a jövőben kettejük útja el fog ágazni. És először azóta, hogy összeházasodtak a trombitással, nem érzett sem szorongást, sem félelmet ettől a gondolatától.

folytatjuk

Köszöntjük
ILLÉS nevű
kedves olvasóinkat

Az Illés az Éliás név változata. Az Éliás ószövetségi prófétai név, jelentése: Jahve az én Istenem. Védőszentjei: Éliás próféta, akiről a Királyok első és második könyve szól, a Krisztus előtti IX. században élt. Éliás, jeruzsálemi püspök, aki hiúságáért számkivetésben halt meg 513-ban.

A Nap két: 4.07 órákor
nyugszik: 19.34 órákor
A Hold két: 20.40 órákor
nyugszik: 5.51 órákor

Útban Balaton megyéhez

Mint lapunkban már olvashattuk róla, a dél-balatoni tanácsok felhívással fordultak északi és nyugati társaikhoz, hogy hozzanak létre egy, egységes balatoni érdekvédelmi szövetséget. Az azóta eltelt egy hónap során a megkeresett tanácsok néhány kivétellel válaszoltak — köztük az összes város — és kifejezték együttműködési szándékukat. A tervek szerint szeptemberben előkészítő megbeszélést hívnak össze, és megkezdik a szervezet létrehozásának konkrét munkálatait.

—ffy—

Moziműsorok július 20—26-ig

Székesfehérvár

Petőfi: A sárga folyó harcosa (15), A magányos farkas (17, 19), Köztársaság: Bűnvadászok (18, 20), Vidám Park: Holdjáró (21), Az eastwicki boszorkányok (21-én 21), A hal neve: Wanda (25—26-án 21); Szekszárd

Panoráma: Bűnvadászok (20—23-án 15.30, 17.30), A cápa bosszúja (20—23-án 20), (24—26-án 17.30, 20); Kaposvár

Vörös Csillag: Bűnvadászok (17, 19), (22-én 21, 23-án 15), Szabad Ifjúság: Minden a paradicsom bűne (18, 20), Mozi-múzeum: A kantoni futár (17.30, 19.30); Pécs

Park kertmozi: Bűnvadászok (20.30), A cápa bosszúja (24—26-án 20.30), Park: Rém mese (15), Hair (24—26-án 15), A cápa bosszúja (20—21-én 17, 19, 22—23-án 15, 17, 19), Petőfi: A flotta kedvence (14), Vadállatok a fedélzeten (24—26-án 14), Bűnvadászok (20-án 16, 18, 20, 21—23-án 16, 18, 20, 22), A cápa bosszúja (24—26-án 16, 18, 20, 22), Kossuth: Bűnvadászok (22—24-én 10, 12, 23-án 12, 14.30, 16.30), Gyermekrablás a Palánk utcában (23-án 10), A cápa bosszúja (25—26-án 10, 12, 14.30, 16.30), (20—23-án 18.30, 20.30), Bűnvadászok (24—26-án 18.30, 20.30), Kossuth klubmozi: K. O.-ra ítélve (20—23-án 17.30, 19.30), Miért (24—26-án 17.30, 19.30).

Balatoni moziműsorok csütörtök—péntek

Siófok: Május 1.: Nindzsák harca (17.30), Tengerészakadémia (videokivétel 19.30), Kertmozi: Robotzaru (21, 23); Balatonboglár: A hekus (20), A légy (22); Balatonlelle: Fedett kertmozi: Magányos zsuru (21), A hekus (23); Balatonföldvár: Fedett kertmozi: Beverly Hills-i zsuru (20.30, 22.30); Balatonfenyves: Fedett kertmozi: Szuperhekusok (21, 23); Balatonmáriá: A kém, aki szeretett engem (19.30), A Halálosztó (21.30); Balatonszárszó: Fedett kertmozi: Beverly Hills-i zsuru (21, 23); Balatonszemes: Fedett kertmozi: Szuperhekusok (21, 23); Fonyód: Bűnvadászok (21), Szellemirtók (23), A cápa bosszúja (21-én 21), Szellemirtók (21-én 23); Zamárdi: Fedett kertmozi: Krokodil Dundee (21), A légy (23).

APRÓHIRDETÉS

ZJ-s Zsigull lejárt műszakilal sürgős eladó. Érdeklődni: Szekszárd, Kölcsey ltp 24. II/1

Blohumusz kedvező áron! Az Ön által megvásárolt feltételekkel humusz előállításra alkalmas trágyagilisztát ajánl fel az Eisenia Kft. Az előállított termék felvásárlása szerződéssel. Érdeklődni: szombat-vasárnap 8-13 óráig Zirc, Kossuth u. 79/A

Jó minőségű vörösbőr eladó. Vilány, Tolbuchin u. 34. Tel: 60. Érdeklődni: az esti órákban.

Harcon (Béke u. 17.) családi ház, kedvező vételi lehetőség mellett, eladó. Érdeklődni 15 óra után. Harc, Siófoki u. 17

Kiadó igényesnek sorházi lakrészt Szekszárdon. „Kétszintes lakás 269576” a szekszárdi hirdetőben.

Legalább kétszáz éves „AMATT” mintájú mesterhegedű eladó. Telefon: 72/33—863

Ritmus

Morten szólóban

Az A-HA körül keringő pletykák, miszerint Morten filmet forgat, és szólólemez készít, igaznak bizonyulnak. Az A-HA — 1986-ban az év együttese volt — végleg szétoszlana? Paul szerint ez csak átmeneti állapot, minden esetre nem tesz jót a hírnevüknek, no meg az együttestagok közti viszonyoknak sem. (Az együttes most egyáltalán nem produkál nagy dolgokat).

Guns and Roses

Az együttes, mind népszerűbb, s nemcsak az amerikai piacon, hanem az európai is: A zenekar bemutatkozó nagylemezéből hatmilliót adtak el, a Paradise city pedig felkerült az amerikai listák első helyére. A fiúk egyúttal kivívták maguknak „Amerika Legmocskosabb Zenekara” címét, s ez ebben az esetben nem csupán reklámfogás. Egy pszichiáter nyilatkozata szerint Axl Rose (énekes) mániákus depresszióban szenved, míg a gitáros Slash, masszív alkoholist. Ugyanakkor az Appetite for destruction c. lap obszcén szövegei miatt a dalokat bojkottálja az MTV.

A Queen ismét magasra tör?

A legendás együttes Freddie Mercuryval az élen három éves hallgatás után piacra dobta új lemezét, „The Miracle” címmel. A lemezborító figyelemreméltó computer-grafikával ké-

szült, mely négyőjtük „egybeolvadt” fejét ábrázolja. Freddy szerint az 5 szem, a közös haj, a

Magyar lista

1. Vikidál—Homoronyik: Föld és Ég gyermekei
2. Beatrice: Azok a boldog szép...
3. Szekeres Tamás: Guitarmania
4. Art Reaktor: Reaktor
5. Waszlavik: Hier is my auto
6. VHK: A halál mörösré...
7. Pa-Dö-Dö: Bakancs
8. Napoleon BLD: Európa visszavár
9. R-GO: Az idő
10. Dolly Roll: Új romantika

NSZK lista

1. Roxette: The Look
2. David Hasselhoff: Looking for Freedom
3. Holly Johnson: Americanos
4. The Cure: Lullaby
5. Madonna: Like a Prayer
6. Bangles: Eternal Flame
7. Soulsister: The way to your Heart
8. Fine Young Cannibals: Good Thing
9. Tone Loc: Funky Cold Medina
10. Kon Kan: I beg your Pardon

6

D Á T U M

1989. július 20.

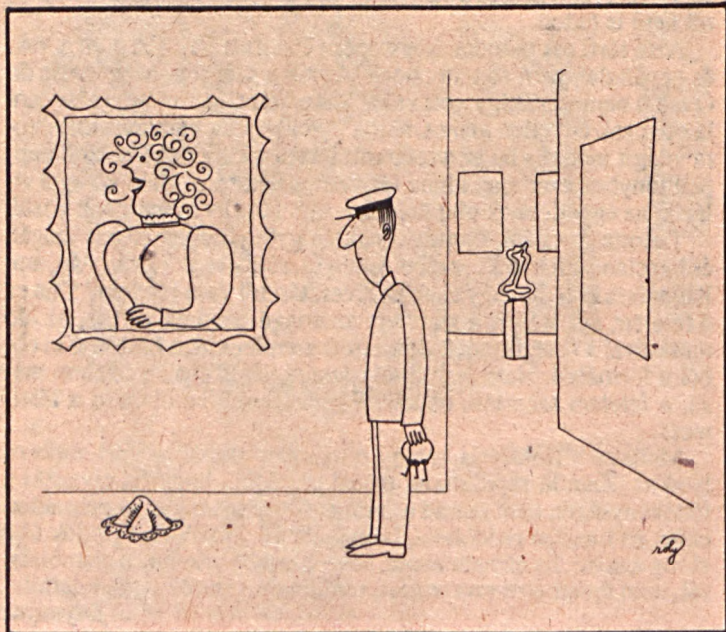
Múzeumlátogatás kis bosszúsággal

Kedvenc múzeumom Pécsen a Csontváry Múzeum. Hozzánk látogató kül- és belöldi barátainkat mindig elvisszük ide. Ezen a hét végén is így történt. S a múzeumban ez alkalommal nem kis meglepetés ért. Ötéves csemetémnek az illemhelyre lett volna szüksége. Miután úgy emlékeztünk, hogy a múzeum WC-je tiszta, keresésére indultunk. Legnagyobb csodálkozásunkra megtudtuk, hogy ezt a helyet, itt a múzeumban megszüntették. De nem csak itt — magyarán a képek előtt szobrozní. Menjünk csak tovább, adjuk át helyünket másoknak, mert előfordul, hogy szükségünk is így diktálja... jobb gyorsan tovább menni, mert egyszer csak késő is lehet.

vagy pénzes illemhelyek voltak. Münchenben pedig igen csak meglepődtem, hogy amikor felemeltem a kezem, megnyílt — akár az 1001 éjszakai sziklabarlang — a deszkafal, és szeszám helyett, ott volt a WC, amit a tolokocsisoknak terveztek és fotocellával működtött. Bár nem verték nagy dobra, hogy náluk legfőbb érték az ember.

Gyanítom, nálunk nem erről van szó. Egyszerűen így akarnak „megkérni” arra, hogy tilos a képek előtt szobrozní. Menjünk csak tovább, adjuk át helyünket másoknak, mert előfordul, hogy szükségünk is így diktálja... jobb gyorsan tovább menni, mert egyszer csak késő is lehet.

veress

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: A Szabó család. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Peres, poros iratok. 11.10: Kürtkvartettek. 11.24: A kolarádobogár. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Az öregember és a pálma. 14.25: Hangoló — Zenei magazin gyerekeknek. 15.00: Szóról szóra. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Szívesen hallgattuk. Kis komédia — Rádiójáték. 16.51: Schumann: ABEGG változatok Op. 1. 17.00: Agrárműhelyek. Gyógynövénygyűjtés-termelés. 17.30: Beszélgetünk zenéről. 17.50: A Big City zenekar vadnyugati filmzenéket játszik. 19.15: Lot-tórsorsolás! 19.23: PAF-műsor. 20.09: Táncházi muzsika. 20.30: Fejlődéstani tanulmány. 21.00: Látogatás a varsói operettszínházban. 21.45: „Hajszálgyökerek” Hétköznapi és ünnepek a ganai sváboknál. 22.30: Barangolás régi hanglemek között. 22.51: Az állam én vagyok? Ez a gyár nem eladó? 23.01: Kamarazene.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Kölyökrádió. 8.49: Okos Marci és az oroszlán. Kalandos történet folytatásokban. 9.05: Operetkedvelőknek. 10.00: Rivaldányben. 11.05: Világúság. 11.10: Térkép és úravaló. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Népzenei hangarchívum. 13.05: Az aranyember. 14.00: Lelátó. 14.30: Bemutatjuk Balázs Ágnes táncdaléneket. 15.05: Nosztalgiahullám. 15.45: Törvénykönyv. 16.00: Folk-rock Fesztivál a Budapest Sportcsarnokban. 17.05—21.00: Nyáridő. Benne: 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regisztr. 19.30: A Pop-tarisznya dalaiból. 22.20: Egy hajóban. Verebes István műsora. 21.05: Indul a bakterház. Rideg Sándor regénye rádióra alkalmazva. 21.30: „Mától újra szerettek” Nana Mouskouri és Kenny Rogers énekel. 22.05: A Magyar Rádió Karinty Színpada. 23.15: Böngészde a zenei antikváriumban.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Körmendi Klára zongorahangversenye. 10.23: André Chénier

Rádió, televízió

Részletek Giordano operájából. 11.10: Magyarán szólva. 11.25: Kirakat — Ladányi Mihály versei. 11.31: Zenekari muzsika. 13.05: Pophullám. 14.00: A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 14.54: Reed: Mexikói ünnep. 15.01: Magyar Zeneszerzők. Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara játszik. 15.40: Richard Strauss operáiból. 16.45: Országok, tájak népzeneje. Kolumbiai népi dallamok. 17.00: Hangverseny francia zeneszerzők műveiből. kb. 18.00: Népszerű szimfonikus dallamok. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: Operarészletek. 20.05: Kapcsoljuk a Budapest Kongresszusi Központot. A Magyar Állami Hangversenyzenekar hangversenye. közben: kb. 20.30: Mezőgazdasági gépek Mezőkövesden. kb. 22.00: Lantmuzsika. 22.15: A szív és a test vitája. Francois Villon versei. 22.23: Napjaink zenéje. Guy Reibel: Villon 68'. 22.50: Kolumbiai műsor.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Az emberi test. Angol rövidfilmsorozat. 9.35: Jan a bárkán. NDK film. 11.00: Mozgató. 11.05: Képűjság. 16.45: Hírek. 16.50: Pannon Krónika. 17.00: Hírek szerbhorvát nyelven. 17.05: Kézenfogva. 17.15: Műsorajánlat. 17.20: A méhek kialakulása. Angol rövidfilm. 18.15: Négy nap tévéműsora. 18.25: A technika 7 csodája. NSZK ismeretterjesztő rövidfilmsorozat. 18.55: Műsorajánlat. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Fiatal Művészek Stúdiója. Réz András: Kaland az élet. Tévétéma. 21.25: Reklám. 21.30: Hazai Tükör. 22.50: Híradó 3.

TV2

17.25: Képűjság. 17.35: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: BUMMI!!! 19.00: Lengyel utak. Lengyel filmsorozat. 20.30: TV2.

21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: H és G. Svéd rajzfilm. 21.54: TV2. 22.00: T. J. Hooker. Amerikai bűnügyi tévéfilmsorozat. kb. 22.45: TV2. Napzárta.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Skykrónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vígjátéksorozat. 16.45: Fürtöcske. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport. 1.30: Landscape Channel.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Tracking. 16.30: Forró drót. 18.30: Nino Firetto klipműsora. 19.30: Allo, Allo. Vígjátéksorozat. 20.00: Harc Kaliforniáért. Amerikai westernfilm. 21.50: Világírádó. 22.00: Összetört szívek háza. Filmvígjáték. 0.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Forradalmárok nélküli forradalom. 17.10: Jazz In. 17.40: Visszhang. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenődő. 18.30: Vágtató képelet. 19.00: Számok és betűk. 19.30: Horgász-vadász magazin. 10.00: Filmklub. Hívom! 21.30: Csillagok papiros. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Frankofon játékok. 22.50: Hiányjelek. 0.00: A Holdraszállás 20. évfordulóján. 1.00: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévéből. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Niklaas, a flamandiai fiú. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Egészségvédő ötletek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Napoleon és Joséphine. Amerikai filmso-

rozat. 13.00: Tévétözsde. 14.00: A vörösbőrű Anne. Japán rajzfilmsorozat. 14.30: Monkees. Amerikai filmsorozat. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Ötletek konyhatündéreknek. 16.00: Tévéből. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Westernsorozat. 17.25: Ötletek autósoknak. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Sherlock Holmes és dr. Watson. Angol bűnügyi sorozat. 18.15: Taxi. Amerikai vígjátéksorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Törveto John, az orvostudor. Amerikai filmsorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Cagney és Lacey. Amerikai bűnügyi sorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Villám sújtott beléjük. Olasz-francia filmvígjáték. 23.20: Hírek, sport, időjárás. 23.20: Topics. 0.00: Profik. Angol bűnügyi sorozat. 0.50: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: A varázslatos nyereg. 9.00: Nyári program. 14.00: Komolyzenei műsor. 15.00: Torgirtól—Maszlinicáig. 15.30: Hírek. 15.40: Rádás program. Éjszakai műsor ism. 16.30: Magyar híradó. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Majdnem sikerült, Kathy. Filmsorozat. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turistáknak. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló I. 19.53: A mai sport. 20.00: Fekete-fehéren. 21.05: Szórakoztató műsor. 22.05: Tv-napló II. 22.25: Rádás program. Éjszakai műsor. Hírek külföldi turistáknak. 0.25: Hírek. 0.30: A pénteki műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató műsor. 20.45: Hírek. 20.50: A könyv. 21.20: Művészeti est. 22.50: A pénteki műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Fiatalok természetismereti tábora Bölcskén

Nem is olyan régen még nemigen hallottunk róluk, bizonyos dolgokat pedig elhallgattunk a környezetünket pusztító veszélyekről. Ma már aligha vonható kétségbe, hogy az emberiséget — (és ezen belül persze bennünket is) — közvetlenül fenyegető rémek közt is az egyik legfélelmetesebb a természeti környezet erőszakos megváltoztatása, szennyezése, pusztítása. Semmiféle élőlény nem élhet megfelelő környezet nélkül, és semmiféle élőlény

nem élhet — (az ember sem) — tartósan más élőlények nélkül.

A környezetvédelem szükségességének tudatosítására sokféle mód kínálkozik. Lehet riogatni a veszélyek felsorolásával, börszató utópiákkal, melyek sajnos reálisnak tűnnek, lehet hivatkozni a törvényekre, ijesztgetni a büntetésekkel. De van egy másik út is, egy szelídebb, de feltétlenül hatásosabb út. A természet megismertetése, ezáltal

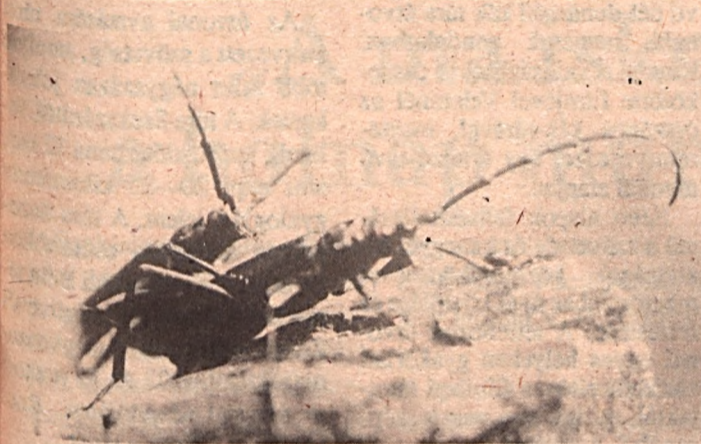
megszerettetése. Ez vezethet el a természet féltéséig, a tudatos természetvédelemig. Az ugyanis már a környezet védelme is.

Mindez ma már sokak számára közhely. Miért van akkor mégis, hogy a természetvédőket, a természetrajongókat álmodozóknak, öncélú idealistáknak kiálthatja ki bárki? Hiába nő a környezettel kapcsolatos állampolgári tudatosság óriási tempóban napjainkban, ezen a téren még rengeteg tanulni-tennivaló van.

A Magyar Biológiai Társaság Állattani Szakosztálya keretében, a Természettudományi Múzeum támogatásával Budapesten működő Fiatalok Természetismereti Klubja több, mint egy évtizede várja a természetre kíváncsiakat. Száznál több tagja közt vannak általános- és középiskolások, egyete-

misták és főiskolások (ők a híres korábbi kisiskolások...), tanárok.

A tanév során előadóüléseket tartanak, klubfoglalkozásokat szerveznek. Legkedveltebb programjaik, persze, a kirándulások, azok közt is legjelentősebb a nyári tábor. Itt tudományos munkára, emléskök,

madarak, kételtűek, rovarok megfigyelésére, kísérletezésre is mód nyílik, és a sátor táborban a természettel való kultúrát együttélést is tanulni, gyakorolni lehet.

Idén a helyi tanács segítségével a Duna-Bölcske melletti, gyönyörű szép mellékágának partján verik fel sátraikat július 20-án, több mint egy hétig tanulmányozzák a környék élővilágát és a még élő halászati hagyományokat. Ezen a területen a Szekszárdi Babits Mihály

Művelődési Központ is szervezett környezetvédelmi tábort, (akkor készültek felvételeink is) s éppen az ő sikerük nyomán esett Bölcskére a választás. Íme, egy szép, gazdag táj, amely így is betölti lehetséges szerepét: sok fiatalnak segít a természettel illő és érdemes jó viszony kialakításában.

Dr. Vásárhelyi Tamás
Csorba Gábor

Fotó: Czakó Sándor

1989. július 20.

D Á T U M

7

A KONZUM ÁRUHÁZ

KEDVEZŐ AJÁNLATAI:

Konfekció vásár — reklámáron, amíg a készlet tart!

Bakfis vászon aljak több színben és fazonban	csak 200 Ft-ért,
Bakfis szövet aljak	csak 400 Ft-ért,
Bakfis import fekete ruha	csak 880 Ft-ért,
Bakfis dzseki fehér és fekete színben	csak 550 Ft-ért,
Bakfis vászon blézer	csak 260 Ft-ért,
Bakfis kötényes ruha	csak 400 Ft-ért,
Bakfis, sárga mintás jersey 2 részes ruha	csak 400 Ft-ért,
Női, barna mintás 2 részes jersey ruha	csak 280 Ft-ért,
Női mintás vászon 2 részes ruha	csak 580 Ft-ért,
Kamasz fehérített vászon farmer dzseki	csak 1200 Ft-ért,
Férfi import divat dzseki fehér—fekete—kék színben	csak 1150 Ft-ért,
Kamasz ballon vászon pantalló (170—46-os méretben)	csak 220 Ft-ért,
Gyermek szövet pantalló (122—152-es méretig)	csak 200 Ft-ért.

Rikkancsok kerestetnek!

A Dátum szerkesztősége felvételre keres rikkancsokat.

Kereseti lehetőség: minden eladott 100 db Dátum után 180 forint.

Terjesztési terület Tolna, Baranya, Somogy, Fejér és Zala megye, valamint Baja és Budapest városa.

Elsősorban diákok jelentkezését várjuk, személyesen, vagy névvel, címmel ellátott levélben.

Önálló szervezet a JAK

Legutóbbi közgyűlésén, Tán felosztatta magát a Magyar Írók Szövetségének József Attila Köre. Majd önálló szervezet formájában újra megalakult. Odorics Ferenc volt titkár, az új szervezet ügyvezető elnöke erről az alábbiakat mondta.

— Több éves vágya volt már a JAK tagoknak, hogy a régi, szép hagyományok megtartásával a fiatal írók, költők szervezete leváljon az Írószövetségről. Önállóságra vágyunk, s úgy tűnik ez az új szervezeti formában megvalósulhat. Továbbra is rendezünk majd táborokat, hiszen itt olyan előadásokat lehet hallani, amikre máshol nem kerülhet sor.

— Milyen elképzelések vannak az önállóságra vonatkozóan?

— Elsősorban kapunk majd állami támogatást, igaz nem sokat, de lehet majd szponzorálni bennünket, s az így befolyt összegből szeretnénk nyomdát vásárolni, hogy megteremtjük önálló könyvkiadásunkat. Természetesen hosszú út áll meg előttünk. Először tagjaink informálását szeretnénk megol-

dani, ha nem is lap, de legalább heti vagy havi értesítő formájában. Hiszen tagságunk fele vidéken él. Mindenért nem utazhatnak Budapestre. Később könyveket szeretnénk kiadni, és a különböző saját rendezvényeinket is tudnánk támogatni.

— Milyenek a kapcsolataik az Írószövetséggel?

— Személyes kapcsolataink megfelelőek, még nem döntöttük el, hogy válasszunk-e magunknak az idősebbek köréből tiszteletbeli tagokat. A patronáló tagok hálózatát viszont szeretnénk kiépíteni, általuk talán egy kis pénzhez is juthatnánk, s a nagyközönség is többet hallana rólunk. Sokan, azt sem tudják, hogy létezőnk.

— A határainkon túl élő fiatal írókkal milyenek a viszonyaik?

— Évente megrendezésre kerülő táborainkban meghívjuk és vendégül látjuk a kárpátaljai, a csehszlovákiai és a jugoszláv fiatal írókat. Bemutatkozási lehetőséget adunk nekik. Sajnos, Erdélyből még csak vendéget sem merünk hívni, nehogy a meghívottaknak bajuk legyen belőle.

Holnapi számunkból megtudhatják,

hogyan
gyarapodik a
szegénység

Szekszárdtól — Velemig

Pajtás, pajtás, jössz-e velem?

A Magyar Természetbarát Szövetség a népszerű „másfél millió lépés” és az „... és még egy millió lépés” című filmek alkotójának, Rockenbauer Pálnak emléttűrűjéért rendezi meg július 20. és augusztus 20. között. Rockenbauer Pál a meglévő dél-dunántúli kék túra útvonalát nemcsak gondolatban, hanem a valóságban is összekötötte filmjével Velemnél az országos kék-túrával, megteremtve ezzel egy hosszú távú útvonal alapjait.

Ezen alapok felhasználásával a szövetség és a megyei bizottságok közreműködésével megtörtént az új út kijelölése és felfestése. A létrehozott útvonal egyes helyeken gyakorlati okokból eltért a filmben látottaktól, de így sem veszít szépségéből, értékéből.

Turisztikailag a következő helyeket érinti: Szekszárd dombvidék — Mecsek hegység — Zselic — Dél-zalai dombvidék — Göcsej — Hetés — Csécsény — Vasi dombság — Kőszegi hegység. Jelzése kék sáv.

Az útvonal avatására társított szervezett a szövetség, amely több mint négyszázan jelentkezték. A túra Szekszárdtól Velemig vezet, időtartama 32 nappal, ami napi 20—25 kilométeres gyaloglást jelent. A túra útvonalának indítására csütörtökön 14 órakor a szekszárdi Béla téren kerül sor. A túra résztvevőit Zengővárkonyon megkosztazzák (július 23-án 12 órakor az útvonal névadójának, Rockenbauer Pálnak a sírját.

Szerencsére nem volt sürgős

fotó: Györfi Árpád

Kissé melegszik az idő

Csütörtökön a felhőhatár mellett több órás napsütés várható.

Legfeljebb északkeleten fordulhat elő egy-egy zápor. A gyakran erős, néhol viharos

lökésekkel kísért északnyugati szél fokozatosan mérséklődik.

A legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 20 és 25 fok között várható.

Telelőtt-tájékoztató

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a júliusi telelőtt nyereményei a nyereményilleték levonása után a következők:

5 találatos szelvény nem volt. A 4 találatosok 41 714 fo-

rintot, a 3 találatosok 423 forintot, a 2 találatosok 28 forintot fizetnek. A közlő adatok nem véglegesek.

A nyerőszámok:

7, 19, 24, 38, 57.

Cseh '68 titkai

Lengyel ellenzéki parlamenti képviselők kedden nyilatkoztakban sürgették a csehszlovákiai állapotok demokratizálását.

A dokumentum — amelyet a Szolidaritás 169 képviselője, illetve szenátora alá — egyebek közt követeli a politikai foglyok szabadon bocsátását, a cenzúra eltörlését és a választás szabadság bővítését a szomszédos országban. A nyilatkozat emellett nyílt vitát sürget az

1968-as csehszlovákiai invázióról, kijelentve: a prágai hatóságok azért nem akarnak fényt deríteni erre a dologra, mert félnek, hogy a közélet hanyatlásáért felelősöknek akkor le kellene mondaniuk politikai és állami tisztségeikről.

A Szolidaritás parlamenti tagjainak egyébként ez volt az első olyan közös állásfoglalása, amely külpolitikai témával foglalkozott.

Gyertek haza írócskáim

Joachim Hoffmann, az NDK kulturális minisztere felszólította az országból távozott emigráns írókat, hogy térjenek vissza hazájukba.

Visszatérésük esetén nem alkalmaznak ellenük semmilyen szankciókat, folytathatják munkásságukat, és a hatóságok a cenzúrát nem alkalmazzák a korábbi időszakokra jellemző szigorúsággal. Az országból illegálisan távozott írók és értelmiségiek az NDK-ban kiadhatják azokat a műveiket is, amelyek megírásáért egészen eddig kegyvesztetteknek számítottak. Az állam csak „különleges esetekben” rendel el „embargót” művek megjelenésére, hiszen művek kiadása „nem pusztán kulturális tevékenység, hanem bizonyos társadalmi-politikai normák” részének tekinthető — mondotta a miniszter.

NDK-ban kiszivárogtatott értesülések szerint az Akadémia néhány tagja olyan értelemben nyilatkozott, hogy „a szocializmus elképzelhetetlen demokrácia és emberi jogok nélkül” s hogy „a szocializmusnak úgy kell a demokrácia, mint embernek a lélegzétvétel.

Psoricur procedúrával

Pikkelysömörös ügyintézés

A Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központja várhatóan augusztusban megkezdheti a psoriasis, a pikkelysömör kezelésére alkalmas új készítmény, a Psoricur olaj forgalmazását. A készítményt az Unipharma Rt. vegyesvállalat gyártja Magyarországon.

A Psoricur olaj természetes hatóanyag-tartalmú, gyógyhatású készítmény, így orvosi felírást nem igényel, és társadalombiztosítási támogatás nélkül kerül forgalomba. Annak ellenére, hogy a termék Magyarországon készül, mégis importcikk, mivel a konvertibilis valutáért beszerezett készítményhez minden rászoruló hozzájárul, bizonyos adminisztrációra van szükség.

Az igazságos elosztás érdekében a Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központja arra kéri a termékre igényt tartó betegeket, hogy igénybejelentésüket — nevük és pontos címük megjelölésével — küldjék el a központba. (Cím: 1051 Budapest, Zrínyi u. 3.) A borítékra pedig írják rá: PSORICUR.

Az igénybejelentés alapján a betegeket tájékoztatják a forgalmazás feltételeiről, arról,

hogyan miképpen juthatnak hozzá a készítményhez, s a kijelölt gyógyszertárakról is.

A betegeket arra kéri, hogy a számukra megküldött adatlapot pontosan kitöltve, a betegségüket igazoló kezelőorvosi igazolással együtt küldjék

vissza a Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központjához. A jelentkezőket ugyanis számítógépes nyilvántartásba kívánják venni, hogy a megjelölt gyógyszertárakban a kívánt készítmény megvásárolhassák. (MTI)

Egy magyar, aki életet mentett Amerikában

Magyar látogató mentette meg egy hároméves kisfiú életét az amerikai New Jersey államban egyik városában.

Tóth György — aki hat hetes rokonlátogatáson tartózkodott az Egyesült Államokban — a fulladástól mentette meg Daniel Foggyt, akit állítólag anyja megpróbált vízbe fojtani.

A rendőrség által kedden nyilvánosságra hozott eset vasárnap történt: a magyar vendég békésen halászott a városka egyik öblének mólójánál, amikor észrevett egy asszonyt, aki egyre jobban gázolt a vízben. Amikor Tóth rájött, hogy valami nincs rendjén, utána indult. Miközben azonban az asszonyt igyekezett kihozni,

egy kisgyerek teste került a felszínre. Tóth György nem habozott, azonnal partra vitte, ahol holtnak tűnő gyermek tüdejéből kipréselte a vizet és mesterséges lélegeztetést alkalmazott. Ezután visszament az asszonyhoz.

Mire a rendőrség a helyszínre ért, a gyermek már lélegeztetést kapott. Az anyát és gyereket rögtön kórházba szállították, ahol azonban nem volt szükség további kezelésre.

A 34 éves Kathleen Foggy súlyos testi sértés és gyermekének veszélyeztetése miatt (mivel a 100 ezer dolláros ösztöndíkot nem tudta letétbe helyezni) börtönbe, a kis Daniel pedig apjához került.

Sógortörténetek 12.

Nyelvtudás, oh...

A magyar nem tartozik azon nyelvek közé, amelyekkel túl messze elhagyva az országhatárt is boldogulunk. Kivétel talán csak az isztanbuli bazár. A bécsiék itt vannak a szomszédban, üzleti érdekük is fűződik ahhoz, hogy értesek cseppet sem könnyű nyelvünket, ám erre kötelezni mégsem lehet őket.

Pedig honfitársaink között sokan vannak, akik, elvárják ezt. Mint az a hölgy is, aki előttem vásárolt az egyik melléktálcában lévő boltban.

— Nagyobbat és kéket kérek — mondta.
— Az eladó értetlenül nézett.
— Na-gyob-bat! — szótárgolta a hölgy, hogy érthetőbb legyen amútt mond.

Amikor az eladó még mindig értetlenül nézett, a vevő kitört.
— Hát nem érted te...? Nagyobbat kértem, az istenit az értetlen fejednek.

Kisfia, aki meglehetősen unta már a vásárlási tortúrát, ekkor kérdezte meg harmadszor.

— Ugye édesanya rágót is veszünk?

— Elég legyen a nyavalygásodból, nincs elég bajom nélküled is? — csattan fel az anya, majd egy pofon a kicsinek. A pityergő gyerek csak az osztály eladónőit hatotta meg. Miközben egy alkalmi tolmács segítségével kiszolgáltatta az anyát, a puli tülkő végéről elvett egy csomag rágógumit és vigasztalásul átnyújtotta a gyerekeknek.

Ugy látszik valamit mégiscsak megértett. Ha a magyar nyelvet nem is, a gyereket igen.